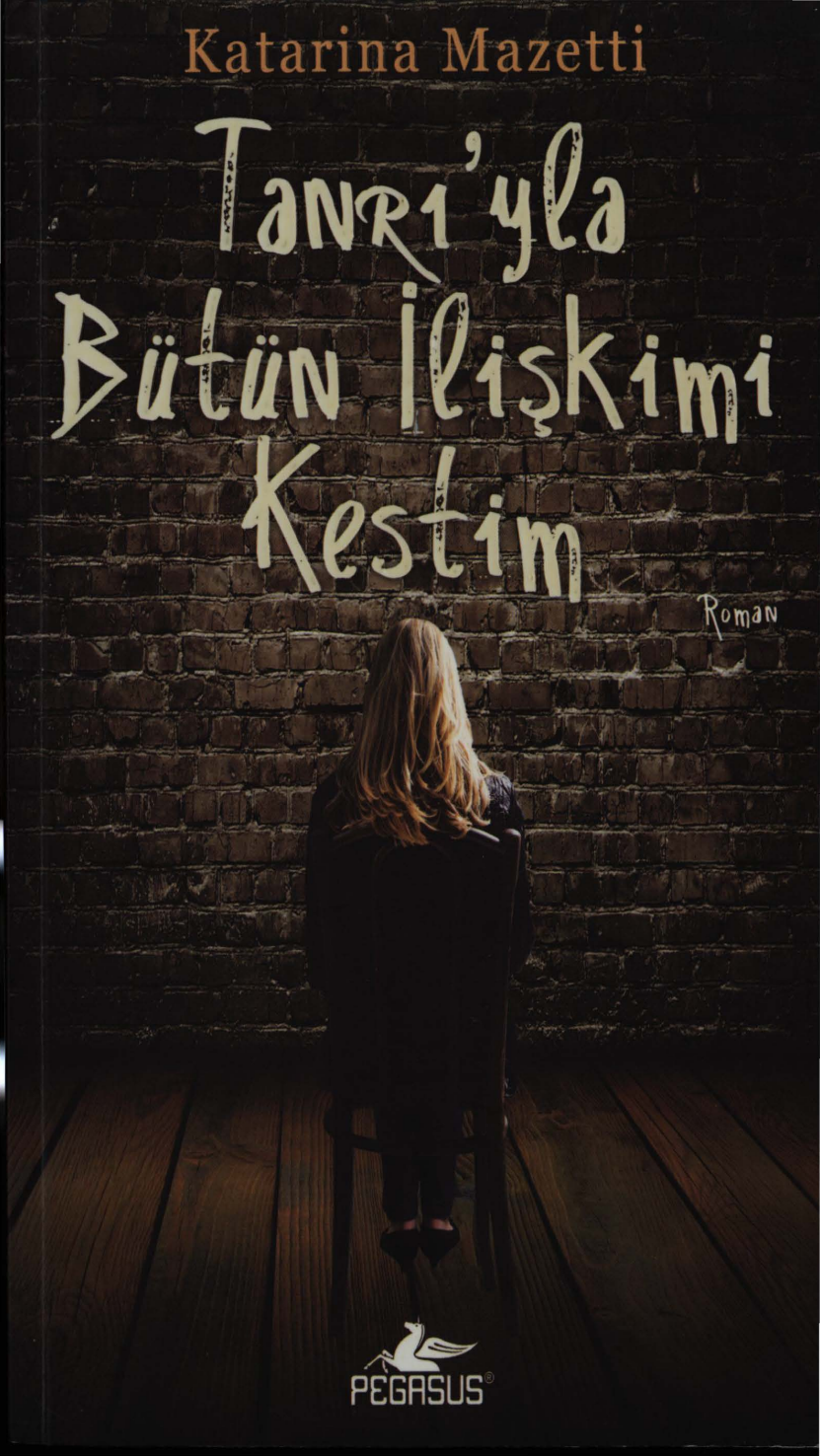
Katarina Mazetti

Tanrı'yla Bütün İlişkimi Kestim

Roman

PEGASUS®

TANRI'YLA BÜTÜN İLİŞKİMİ KESTİM

Pegasus Yayınları: 277
Bestseller Roman: 100

TANRI'YLA BÜTÜN İLİŞKİMİ KESTİM
KATARINA MAZETTI
Özgün Adı: DET ÄR SLUT MELLAN GUD OCH MIG

Yayın Yönetmeni: Zeynep Tür
Yayın Koordinatörü: Yusuf Tan
Bilgisayar Uygulama: Meral Gök
Kapak Uygulama: Y. Bora Ülke
Film-Grafik: Mat Grafik
Baskı-Cilt: Kilim Matbaası

1. Baskı: Eylül 2010

ISBN: 978-605-4263-89-9

PEGASUS YAYINLARI © KATARINA MAZETTI, 1995
Türkçe yayın hakkı Alfabeta Bokförlag aracılığıyla alınmıştır.

Yayınevinden yazılı izin alınmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yayıncı Sertifika No: 12177

PEGASUS YAYINLARI
Gümüşsuyu Mah. Osmanlı Sk. Alara Han
No: 27/9 Taksim / İSTANBUL
Tel: 0212 244 23 50 (pbx) Faks: 0212 244 23 46
www.pegasusyayinlari.com / info@pegasusyayinlari.com

KATARINA MAZETTI

TANRI'YLA BÜTÜN İLİŞKİMİ KESTİM

İsveççeden Çeviren:
ALİ ARDA

PEGASUS YAYINLARI

Duvarla Konuşan Kız

Dün gece düşümde duvarı gördüm, geçen yaz boyunca konuştuğum duvarı.

Bir süre başımın etini yedikten sonra, "Seninle konuşmak duvarla konuşmak gibi," derlerdi hep. Bardaktan boşanırcasına yağan yağmurun altında bisiklete binmemeli, kıyafetlerimi başkalarına vermemeliydim. Ayrıca, tımarhanelik bir adam olsa da, beni üniversiteye taşıyacak notları, o iğrenç biyoloji öğretmenimin verdiğini de unutmamalıydım.

Belki bu söylenenlerde bir tuhaflık yoktu ama ben duymak istemiyordum.

Sonunda duvar taklidi yapmayı öğrendim ve bir duvar oldum.

Susan bir duvar, biri konuşurken kılı bile kıpırdamayan bir duvar.

Kendi koşullarında duvar olmaya devam eden bir duvar.

Şikâyetim yok, insanlarla konuşmaktansa duvarla konuşmayı tercih ederim.

Duvarlar, ne duymak istemediğiniz aptal itirazlarla karşınıza çıkar, ne de aklınızı bulandırarak doğru dürüst düşünmenizi engellerler.

Duvarların hep zamanı vardır. Hep oradadırlar, akşamları bir toplantıdan diğerine koşmaz, kursa gitmez ve Bettan'la üç saat boyunca telefonda konuşmak zorunda da kalmazlar.

Tamam, belki bir duvar sizi dinlemez. Ama zaten kim dinliyor ki.

Benim duvarım büyükannemin evindeki kocaman gömme elbise dolabının içinde. Her nasılsa annemin küçük bir kızken kaldığı odadakine benzer bir duvar kâğıdıyla kaplanmış. Gri zeminin üzerinde kavuniçi, sarı-yeşil üçgenler, çizgi ve noktalar. Sanırım bu desen ellilerde çok popülermiş. Uzun süre baktığınızda her zaman yeni şeyler görebiliyor, değişik şeyler düşünebiliyorsunuz. Ve bu sizi avutuyor.

Örnek mi? İşte size örnek: Parlak dişlerini göstererek Sara'ya gülümseyen, gözü ondan başkasını görmeyen Markus'un, güneş yanığı teniyle ne kadar yakışıklı olduğunu unutmaya çalışırken... İşte tam o anda, duvardaki kavuniçi noktanın Markus'un çenesindeki olgunlaşmış sivilceye ne kadar da benzediğini keşfederek, kendinizi daha iyi hissediyorsunuz. Anladınız değil mi?

Tabii ki anlamamışsınızdır. Büyükannemin gömme dolabına girdiğimi, içi eski ayakkabı dolu eski sandığın üzerine oturduğumu, anlatmak istediğim şeyleri sessizce, hızla anlatırken, duvar kâğıdının üzerindeki şekilleri tırnakla kazıdığımı başka-

larına söylememeye dikkat ediyorum. Belki bana deli gömleği giydirip bağırttırarak götürmeyecekler ama gördüklerinde hemen başlarını çevirip, sanki benim hakkımda konuşmuyormuş gibi davranacaklar.

İnsanlar genelde böyle yaparlar.

Görünüşe göre ben, başkalarından daha tuhaf şeyler söylüyorum.

*

Belli ki, unutmam gereken bir şeyler var. Ama unutabilmek için önce hatırlamak gerek. Bunu bana büyükannem söyledi.

Sıkı bir sigara tiryakisi olan büyükannemin parmak uçları hep sarı-kahverengidir. Buzdolabındaki unutulmuş yemek artıklarında her gün yeni yaşam biçimleri ortaya çıkar. Bazen sokaklarda yaşayan düşkün bir kadın, bazen de çok daha güzel günler görmüş eski bir Hollywood yıldızı gibi giyinir. Parayı nasıl idare edeceğine dair hiçbir fikri yoktur ama mide ağrıları veya ruh sıkıntısı gibi insanın kıyı ve köşeleri söz konusu olduğunda yaşlı bir bilge kesilir. Bu tür konulara dair her şeyi bilir. Bir seferinde, yanımdan geçerken yüzüme dahi bakmadan, sanki öylesine bir şey dermiş gibi, "Bir şeyi unutmak için önce o şeyi doğru dürüst hatırlamak gerek," demişti.

İşte bu yüzden büyükannemin gömme elbise dolabına oturup duvarı tırmalayarak, geçen yılları eşeleyip durdum.

Televizyonda, Kudüs'teki ağlama duvarının önünde dikilen Yahudileri izlediniz mi hiç?

Duvarlarda ve surlarda bir şeyler var.

Bunu daha iyi nasıl açıklayabilirim ki.

EYLÜL:

Bir Seksen Boyunda, Küçük, Narin Bir Çiçek

Tabii ki şikâyet edeceğim bir şey yok!

Aman Tanrım! Şikâyet etmeyeceğim ne kadar da çok şey var! Kusursuz, sağlıklı, karnı tok, sırtı pek bir İsveçli'yim ve eğitimliyim. Anoreksik bile değilim.

Ama eğer anoreksik olsaydım bu, şu moda dergilerinde gördüğünüz kemikleri fırlamış zavallı yaratıklara benzemek istediğimden olmazdı.

"Üçüncü Dünya" ülkesinde değil de "Birinci Dünya" ülkesinde doğduğum için minnettar ve mutlu olmam gerektiğini düşünenleri protesto etmek için anoreksik olur-

dum. Dünyanın diğer taraflarında her şey *çok daha kötü* diye sevinemiyorum. Afrika'da çekilmiş belgeselleri siz de izlemişsinizdir, anoreksik bir beden oradaki bedenlerin yanında hiç kalır.

Tenimin siyah olmasını çok isterdim. Siyah tenli kardeşlerimizle dayanışmayı arzulayan *iyi bir insan* olduğumdan değil, ozon tabakasını yok ettiğimizde siyah tenliler müthiş avantajlı olacağı için isterdim bunu. O gün geldiğinde, yeraltındaki deliklerine tıkışan biz uçuk benizliler, siyahlar yüce gönüllülük gösterip de bize yiyecek attıkları sürece yaşayabileceğiz. Bizi beslemekten bıktıklarında, kapandığımız deliklerimizde kıvranarak gebereceğiz.

O günü sabırsızlıkla bekliyorum. Yüzyıllardır dünyanın dört bir tarafına iğrenç bir mantar hastalığı gibi yayılan beyaz ırk bunu hak etti. Beyazların istilasından kendimi kişisel olarak sorumlu hissetmiyorum. Beklediğim gün geldiğinde, belki de siyah bir oğlanı kaçırıp ondan bir çocuk yapacağım. Hiç değilse çocuklarım belki benden daha şanslı olurlar. Ve belki o gün geldiğinde, siyahlara kahverengi çocuklarımı gösterirsem, bana öteki beyazlara davrandıklarından daha iyi davranırlar.

İşin garibi, aslında neye benzediğimi bilmiyorum. Tamam, aynada kendimi elbette tanıyabilirim: Yüzümdeki sivilcelerin yerlerini ezbere biliyorum, her sabah, hepsine birden merhaba diyorum. Ama bir burun, bir ağız ve gözler bir araya gelerek benim yüzümde bir düzen oluştursalar da, onları bütün olarak göremiyorum. Bazen yal-

nızca siyah noktaları görüyorum. Bazen de, fazlasıyla kara kaşlarımı ya da uçmamı mümkün kılacak kadar kocaman kulaklarımı. (Kulaklarımı çok sık görmüyorum, saçlarımı üzerlerine taradığımı tahmin etmişinizdir herhalde.)

Bir seferinde bir gazetede, bizim okul bahçesinde çekilmiş bir fotoğraf görmüştüm. Bir köşede kaşlarını çatmış, omzunun üzerinden fotoğrafçıya bakan bir kız vardı. Tatlı ve somurtkandı. Daha çok da tatlı. Yüzü tanıdık geliyordu. Elbiselerine bakana kadar kim olduğunu çıkartamadım. Anladığınız gibi, bu elbiseler benimdi.

Belki de diğer insanlar beni böyle görüyorlar. En azından yüzümdeki sivilcelerin çiçek açtığı ve kulaklarımın uydu antenlerine benzediği o lanet zamanlarda, başkalarının beni böyle gördüğünü düşünüyorum.

Aslına bakılırsa diğer insanların beni öyle sık gördüklerini de sanmıyorum. Elbette bu benim hatam. İnsanların beni görebilecekleri açık alanlarda yalnız başıma kalırsam –bütün sınıfın önünde tahtaya kalkmak gibi– hemen açık alan korkusuna kapılıyorum. Bu tür durumlarla karşı karşıya kalmamak için araziye uygun giysiler giyiyorum. Duvar, perde, elbise askısı veya zar zor hatırlanan uzak bir akraba –ya da yan sınıftan, ismini hiçbir zaman hatırlayamadığınız bir kız– gibi görünmekte uzmanlaştım. Sınıfın en arkalarında oturuyor, öğretmen ödev dağıtırken birinin arkasmda kayboluveriyorum. Öğretmenler hep beni başkalarıyla karıştırıyor. Adım Linnea (iğrenç bir isim –bu pembe orman çiçeğine benden daha az benzeyen birini bu-

lamazsınız–, bir seksen boyunda, küçük, narin bir çiçek!) ama bana bazen Linn, bazen Linda bazen de Lisa diye hitap ediyorlar. Eğer biri bana Gertrud diyorsa, başka bir gün Kurt diyeceğini biliyorum.

Herkesin beni görebileceği o merhametsiz alanlara çıkmadığım sürece hiçbir sorun yok. Ama çıkarsam bana bir haller oluyor. Tahtaya bir şey yazmak veya herkesin önünde konuşmak zorunda kaldığımda başım öyle bir dönüyor ki kusacak gibi oluyorum. Ağzımdan kulaklarıma kadar uzanan aptal bir sırıtış yerleşiyor yüzüme. Komik bir fıkra anlatılıyorsa hiç sorun değil, ama ölüm hakkında dokunaklı bir şiir okunurken işler karışıyor. Bazı öğretmenler benim son derece ukala biri olduğumu düşünüyorlar, neyse ki yalnızca pişmiş kelle gibi sırıttığım için beni cezalandıracak halleri de yok.

Bir zamanlar halimden anlayan biri vardı: Pia. Ne kadar çabalarsam çabalayayım ondan kaçamıyorum. Aslında onun hakkında konuşmayı hiç istemiyorum, sanırım onun hakkında anlatabileceğim her şeyi geçen yıl duvarıma anlatmıştım. Pia öldü.

(Evet. Pia öldü. Öldü, buz gibi oldu.)

Bir gün, bir diploma töreninde bütün okulun önünde piyano çalmak zorunda kaldığını anlatmıştı. Piyanonun başına oturmuş, parmaklarının iyi eğitilmiş fareler gibi tuşların üzerinde nasıl ileri geri dolaştığını izlemiş. Parmakları sanki ona ait değillermiş. Bütün bir konser boyunca ağzı kulaklarında, pişmiş kelle gibi sırıtmış. Sonunda yanak

kasları yırtılmış, dediğine göre o günden sonra gereksiz yere gülümsememiş.

Geçen sene Pia bizim sınıfın yanındaki sınıftaydı. Onu çok iyi tanıdığım söylenemezdi. Hiç değilse öyle uzun süredir tanımıyordum. Bir gün oturup hesaplamıştım: Hafta sonlarını çıkartırsak birbirimizi hepi topu 120 gündür tanıyorduk. Onun sınıfıyla birlikte haftada iki kere beden dersi alıyorduk. Bir gün kendimizi aynı grupta buluverdik. Benim boylarımdaydı, basketbol oynarken hep birbirimize pas atardık. Bana göre böyle şeyler, rastgele oluşan akrabalık bağlarından çok daha sağlam ilişkilere yol açıyor.

Beden dersinden sonraydı. Olmayan göğüslerimi saklamak için havluyu çeneme kadar çekmiş duşlara doğru yürüyordum. Önümden Bette geçti. Bir elli boylarındaki şu havalı kızlardan biriydi. Havlusunu beline dolamış, basketbol topu büyüklüğündeki göğüslerini hoplata hoplata yürüyordu. Beni iğnelemek için en ufak bir fırsatı dahi kaçırmaz, bir seksenlik boyuma rağmen tahta göğüslü olmam onu çok eğlendirirdi.

Sanki ondan birkaç kilometre yukarıdaymışım gibi, başım geriye atarak, "Yukarılarda havalar nasıl?" dedi. Espri anlayışı bu düzeylerde seyrediyordu.

Şu aptal sırıtışımı takınıp onun zekâ düzeyinde bir cevap vermeye hazırlanırken, yanımda başka birinin durduğunu fark ettim. O da havlusunu çenesine kadar çekmişti. Bu, Pia'ydı.

"Bette, şu toplarını ört de üzerlerinde çıbanlar çıkmasın! Yoksa ağırlıklarını taşıyamayıp dört ayak üzerinde yürümek zorunda kalırsın," diye tısladı. Pia burnundan soluyordu. Sanırım uzun boylulara yapılan bu aptal şakaya o da defalarca maruz kalmıştı.

Sonra bana doğru dönerek, Bette'nin başının üstünden konuşmaya başladı:

"Şu uzakta gördüğüm, Britanya Adaları'ndan gelen soğuk hava dalgası değil mi?" dedi.

Ayak parmaklarının üzerine dikildim. Şimdi Bette'nin kafası ancak göbeğime geliyordu.

"Evet," dedim, "Oslo'nun üzerinde de alçak basınç sistemi var. Gündüz yağmur çiseleyebilir, gece de don var!"

Keyfim yerine gelmişti. İki uzun ve zavallı bir kısa.

Hava durumu hakkında bir süre daha gevezelik ettikten sonra, Pia'yla kol kola girdik, koroda öğrendiğimiz *Somewheeeere over the Rainbow.* şarkısını söyleyip dans ederek duşların yolunu tuttuk. Birbirimizin sırtını sabunladık ve hayat boyu dost olduk.

Yani yüz yirmi günlüğüne.

Kısa bir süre diye düşünebilirsiniz, ama...

Birden yok oldu diye, çocuğunuza, kocanıza veya köpeğinize karşı duyduğunuz sevgi biter mi? Arkadaşınız öldüğünde aranızdaki dostluk buharlaşır mı? O dostluğu bir sigara söndürür gibi söndürebilir misiniz?

Hayır, lanet olsun ki, hayır.

Ama artık kim olduğunuzu bilemezsiniz! Kocanız ölürse dul kalır, karalara bürünürsünüz, çevrenizdeki insanlar sizin yanınızda yıllarca fısıldayarak konuşurlar.

En yakın arkadaşınız öldüğündeyse işler değişir, bir süre sonra insanlar yasınızdan rahatsız olur, neden yüzünüz asık dolaştığınızı sormaya başlar.

EYLÜL:

Tanrı'dan Bahsetmemeye Çalışıyoruz

Tanrı'yla bütün ilişkimi kestim.

On altı yaşında, sıradan bir kızım (en azından istatistiksel olarak; yalnızca bu ülkede benim gibi altmış bin kız var). Tanrı kim? Bu benim için hâlâ bir muamma.

Tanrı'yı, Noel Baba'yla karıştırdığım zamanlar aramız iyiydi. Bembeyaz sakalların örttüğü kocaman, sıcak bir kucağa kim sokulmazdı ki? Hatta matematik sınavlarından önce ona dua bile ediyordum. Ve gerçekten anlayabildiğim tek ilahiyi, *Dağların Arasındaki Sabah* ilahisini okuyordum.

Matematik dersleri zorlaştıkça dualarım azaldı. Tanrı'nın ikinci derece denklemleri çözebileceğine ihtimal vermiyordum.

Vaftiz töreninde ona bir şans daha vermeye karar verdim. Kalbimi ardına kadar açtım; içimi titretmesini, onu aramam için minik, minnacık bir işaret vermesini bekledim. Ama o bu şansı kullanamadı. Yeni beyaz ayakkabılarım ayağımı vurdu, kilisede yediğim ekmek damağıma yapıştı.

Böylece olaya başka bir açıdan yaklaşmaya karar verdim. Olup biten her şeyin arkasında yatan bir düşünce olmalıydı, önemli olan bu düşünceyi keşfetmekti. Tanrı böyle düşünüleceğini hesaplamış, anlama yeteneğini herhalde bunun için vermişti. Ama eğer onu, şu sınırlı anlama yetimizle kavrayabiliyorsak, o zaman o, Tanrı olamazdı.

Düşüncelerimi kafamda bir düzene koyamıyordum. Bu sorunu *ölümden* sonraya ya da başka bir zaman düşünmek üzere bir kenara bırakma eğilimindeydim. Bu da bana korkaklık gibi geliyordu, bu yüzden derin düşüncelere daldım. Daha çok da, ilkbaharın aydınlık günlerinde, sabaha karşı dört sularında öten dalgıç kuşunun sesiyle uyandığımda düşünüyordum. Dalgıç kuşunun sesinde mistik bir şey vardı, bunun arkasında bir şey olmalıydı. Her bahar yarı dinsel bir havaya büründüğümü fark etmiştim. (Ve aynı zamanda nezleye yakalanıyordum.)

Şimdi artık, "Tanrı'ya inanıyor musun?" sorusu, "Kitap sever misin?" sorusu kadar anlamsız geliyor bana. Bunların cevabı hangi kitap ve hangi tanrı sorusuna göre değişir: Noel Baba mı, Ulu Ruh Manitu mu, ölüm tanrıçası Kali mi? Ya da değişik adlarla sıralanan diğer "Tanrı"lardan biri mi?

İnsan Tanrı'ya "inanmaz" yalnızca ona karşı tutum belirler. Ben de bu hafta bunu yapıyorum!

Laf aramızda, kendimin Tanrı olduğunu düşünüyor ve kendime tapınmaya hazırlanıyorum.

*

Pia'yla arkadaş olduktan sonra beden derslerini, bir sonraki dersten bir parça çalarak uzatmaya başladık. Çünkü daha soyunma odasına girer girmez derin tartışmalara dalıyorduk. Hangi nedenle bilemiyorum, dönüp dolaşıp "Tanrı" konusuna geliyorduk. Bir gün regl sancılarından konuşurken, her nasılsa konu birden yine "Tanrı"ya geldi. Pia'yla konuşurken bu sık başımıza gelirdi, yani konu birden değişirdi. Artık Tanrı hakkında böylesine tesadüfi sohbetler yapabileceğim biri yok...

Pia'ya Tanrı'ya inanmanın benim için biraz mevsimlik bir şey olduğunu ve Tanrı'nın dalgıç kuşuyla gelip gittiğini anlattım.

Pia, deniz kıyısında yalnız başına dolaşırken kendisinin de inanca kapıldığını söyleyerek, "Tanrı'yı düşünmeden deniz kıyısında yalnız başına dolaşabilecek birini tanımıyorum," dedi. "Bir gün denizin, yani bütün yaşama kaynaklık eden o eski denizin, Tanrı olabileceğini düşündüm... Ama gözümde canlandırmak için ne kadar çabalasam da, başının etrafından pörsümüş deniz yosunları ve süt kutuları sarkan bir deniz tanrısından başka bir resim çizemedim."

"Gerçekten de bir Tanrı yaratmamız gerektiğini düşünüyor musun?" diye sordum. "İnsanlar sürekli Tanrı'nın lütfuna mazhar olduklarını iddia ediyorlar. Sanki Tanrı bir düğmeye basıyor, onlar da pat diye mutluğu yakalıyorlar. Bizim sınıfta böyle bir kız var. Böyle şeyler hakkında konuşmaya başladığında sanki bir yerleri yırtılıyormuş gibi oluyor... Kim bilir belki de ben ikna edici bir misyonerle karşılaşmamışımdır. Bir elinde İncil diğer elinde de bağış kutusu ortalıkta gezinen o vaiz gençleri pek de ciddiye alamıyorum."

"Yazlıkta misyoner bir aileyle komşuyuz," diye devam etti Pia. "Kışları Afrika'da insanları kurtarıyorlar. Bir seferinde evdeki moruğa, hayatı boyunca misyonerle karşılaşmamış bir zındığın cennete gitme şansı var mı, diye sordum. Sanırım imkânsız, dedi, ama Tanrı'nın, *tek gerçek Tanrı'yı* hayatları boyunca tanımamış zındıklara karşı son derece merhametli davranabileceğini söyledi. Ben bundan, bu tür zındıkların cehennem ateşine uygun bir mesafede oturup sosis kızartabilecekleri sonucunu çıkartım, yani yaklaşık olarak. Amaaa... Hıristiyanlığa davet edilmesine karşın, bu daveti kabul etmeyen ağır zındıklar, doğrudan ateşin ortasma atılacaklarmış."

"Eğer bir zındık olsaydım misyonerlerden uzak dururdum!" dedim. "Onların yanına yaklaşmazdım! Ormanda mutlu mutlu yaşayan cahil bir zındıkken, bir misyonerle karşılaşmaktan daha feci ne olabilir ki? O daha ağzını açar açmaz bir tercih yapmak zorunda kalıp cehennemi boylayabilirsin."

Pia düşünceli gözlerle bana baktı.

"Ağır zındıklığın sınırları nerede başlıyor acaba?" dedi. "Davet, bütün İncil'i yalayıp yuttuktan sonra mı alınmış oluyor? Yoksa diyelim ki daha beş kilometre öteden bir misyoneri gördüğünde mi? Eğer öyleyse misyonerlere karşı bir alarm sistemi kurulmalı. Bütün güney cangılında daha üç günlük yoldan duyulacak bir misyoner alarmı. Ya evlerinize kapanın ya da dağlara kaçın!"

"Seçenekleri bilmediğin sürece bir şeye inanıp inanmamaya nasıl karar verebilirsin ki!" dedim. "Ama herhalde insan altı ay Müslüman ya da başka bir şey olup, arkasından başka bir dine geçemez. Lanetlenip sonsuza kadar o dinin cehennemine atılabilir! Ben bir hafta deneme süreli bir din istiyorum! Biz neden bahsediyoruz ki?"

"En iyisi Tanrı konusunu bir kenara bırakmak," dedi Pia.

Ve öyle yaptık.

EKİM:

Beş Kalp!

Çocukken gittiğim anaokulunda, üzerinde değişik geometrik şekilli deliklerin olduğu şu tahta oyuncaklardan vardı. Bütün gün oturup dörtgen bir tıkacı yuvarlak ya da üçgen bir deliğe yerleştirmeye çalışır, doğru deliği bulduğumda ne kadar da sevinirdim!

Pia'yla takılmaya başladığımda da buna benzer şeyler hissettim. O benim kare deliğimdi. (Ne zaman bunu düşünsem elime bir çekiç alıp pahalı, narin bir şeyleri tuzla buz etmek istiyorum. Bugünlerde bütün delikler yanlış biçimde, ama sanırım hata onlarda değil. Ve o deliklere yerleşmek için kendinizi zorlamamn da bir faydası yok.)

Aslına bakılırsa o zamanlar öyle pek arkadaş ihtiyacı da duymuyordum. Birkaç arkadaşım vardı. Ama onlar benim dört köşeli tıkacımı yerleştiremeyeceğim yuvarlak formlu tiplerdi.

İki kat aşağımızda yaşayan Jenny bunlardan biriydi. Ben daha üç yaşındayken, annemle babam boşanıp biz bu daireye taşındıktan sonra, benim en beter arkadaşım o olmuştu. Deliler gibi oynar ve ölümüne dans ederdik. İki böğürtlen gibi birbirimize benzerdik – iki yaban mersini, belki de iki çilek gibi. O kısa boylu, tıknaz ve her zaman olgun, bense iri, sert, oldukça çiğ (bazıları böyle derdi) bir kızdım. Bunların dışında –iyide ve kötüde– aynıydık.

Jenny'yle daha önce aynı sınıfa giderdik. Bazen yeni nişanlanmış bir çift gibi kol kola gezer, bazen da sanki birbirimizi hiç tanımıyormuş gibi iki metre arayla yürürdük. "Kimin en çok kuzeni var"dan tutun da "kim en az ödev yaptı"ya kadar her konuda yarışırdık.

Jenny hemşirelik okuluna başladığından artık pek sık görüşemiyoruz, daha çok sabahları otobüs durağında karşılaşıyoruz.

Bir gün Jenny'ye Pia'nın anlattığı komik bir şeyden bahsettim, bana kötü kötü baktı. Artık sürü içgüdüsüyle bağlandığı yeni bir arkadaş grubuna katıldığından, istediği cevabı vermekten çekinmedi.

"Pia, hani şu ağzında salatalık varmış gibi gülen, fasulye sırığına benzeyen kız mı?" dedi öfkeli bir ses tonuyla.

Kahkahalar atarak güldüm. Biraz komik bir şey söylediğinden. Düz sarı saçları ve çıkık elmacık kemikleriyle, Pia güldüğünde gerçekten de ağzında yanlamasına bir salatalık olduğunu düşünürdünüz; biraz da Jenny'ye hâlâ arkadaş olduğumuzu göstermek için gülmüştüm.

Ekim ayında yaptığımız bu konuşmayı sonradan hatırlayacaktım. Pia'nın öldüğünü Jenny'den duydum. Onu, Jenny'nin pratik yaptığı hastaneye getirmişler. (Hayır! Şimdi olmaz... Bu konuyu şimdi konuşamam.)

Elbette ben, havadan nem kapan Linnea, güldüğüm için kendimi hain gibi hissettim ve ertesi gün Pia'ya okul kantininde çikolatalı bisküvi ısmarladım.

Birbirimizin sandalyesine ayaklarımızı dayadık, aramıza bir defter açıp erkeklere puan vermeye başladık; bilirsiniz işte, sekizinci sınıf öğrencilerinin yaptığı gibi. Ama kafelerdeki yapma çiçeklerin arkasına saklanıp, nereye baktığımızı gizleyen güneş gözlükleriyle oğlanları izlediğimiz masum çocukluk günlerimize nazaran, çok daha bilimsel ve azimli bir yol tutturmuştuk. Hatta puanlama sistemimiz için küçük çıkartmalar dahi bulmuştuk: Uğurböcekleri, kalpler, kurbağa, yılan ve sinekler.

"Markus'a, beş üzerinden dört uğurböceği!" dedim. "Saçı, güneş yanığı teni, kepi, o tatlı peltek konuşması ve de böyle konuşmaktan çok utandığı için."

"Ben üç veriyorum," dedi Pia. "Sara'yla çıktığı için puanını kırıyorum."

"Niye? Sara'nın nesi var ki?"

"Var, var. Benden daha güzel, bu yetmez mi?" dedi Pia kararlılıkla. Sara'yla çıktığı için Markus'un bir uğurböceğini geri aldık.

"Johan! Uzaktan normal bir insanmış gibi görünüyor. Ama insanların yüzüne karşı geğirerek iyi bir şaka yaptığı sanan tiplerden olduğu için ona üç kurbağa veriyorum."

"Benden de bir yılan," dedi Pia. "Bir keresinde bana, 'Daha önceleri neredeydin?' diye sordu, çok fazla siyah beyaz film repliği öğrenmiş."

"Peki, sen ne dedin?"

"Yüzüne karşı geğiriverdim. Hey, şu uzun boylu sarışın çocuk da kim? Hani şu, kızları kuytulara sürükleyip sarkıntılık yapan oğlanlara benziyor."

"Duyduğum kadarıyla tam da öyle biri," dedim. "Bir keresinde Julia'yla kitap almak için okulun deposuna indiklerinde kızı sıkıştırmış. Julia bunu tam on dört kez anlattı."

Pia, "Beş kalp," dedi ve ayağa fırlayıverdi. Göz açıp kapayıncaya dek sarışın çocuğun masasma yanaşarak, şekerliği alıp alamayacağını sordu. Gözleri birbirine öyle bir kilitlendi ki, bütün kantinde bir klik sesi duyduğuma yemin edebilirim.

Pia işte böyle bir kızdı. İstediği şeyi elde ederdi. Listesi epeyce kabarıktı. Oğlanlarla çok çabuk ilişki kurar, daha

onlar ne olduğunu anlayamadan aynı hızda terk ederdi. O son oğlanla karşılaşana kadar böyleydi. Ve ben o son oğlanın kim olduğunu hiçbir zaman öğrenemedim.

EKİM:

Katil

Nedendir bilmem ama papaz hep bende kalır. Yalnızca kâğıt oyununda da değil.

Bütün sınıf biyoloji hocasından o kadar çok korkuyordu ki, adam daha sınıfın kapısını açar açmaz altlarına ediyorlardı. Hocanın gözleri ölümcül bir ışık saçarak sıraları dolaşırken, sıraların plastik kaplamaları kavrulacak sanırdınız. Sarı köşebentli evrak çantasını *slow motion* açarken yüzüne sadist bir ifade yerleşirdi. Çantanın içine bir hafta önce yaptığı yazılı sınav kâğıtlarını koyduğunu, sınavı başarısız geçenleri sözlüye kaldırarak paramparça edeceğini bilirdik. Bazen o, sanki çantasının kilidi bozulmuş gibi davranarak sadizminin keyfini çıkartırken, sınıfa ölüm

sessizliği çöker, bütün sınıf uğur getirsin diye bacaklarımızı çapraz yapıp sonumuzu beklerdik.

Öğrencilerin tedirgin karalamalarıyla perişan olmuş bir deste yazılı kâğıdını çıkartır, arkasından da, tıpkı bir cellât gibi, yeni bilediği baltasını zevkle sallayarak katliama başlardı. Yapılan bütün yanlışları yüksek sesle okurken, yanlış yapanın adını söylemeyi asla unutmaz, küçük zehirli oklarını fırlatmak için hiçbir fırsatı kaçırmazdı:

"Nilsson'un dolaşım sistemi burada tarif ettiği gibi mi acaba? Eğer öyleyse yüzündeki hastalıklı renk anlaşılabilir."

Ya da:

"Pencerenin yanında oturan küçük bayan, adı neydi... Ben ders anlatırken, parmaklarını sivilcelerini sıkmak yerine not almak için kullansaydı çift eşeylilik hakkında söylediklerimi belki hatırlayabilirdi."

(O "küçük bayan"ın ölmek üzere olduğunu tahmin edebilirsiniz.)

Çok şükür, Baltalı Katil'in öğretme metodunun soyu tükenmek üzereydi.

Neyse, dersten (önce tuvalete taşınıp) sonra sersemlemiş bir halde kantine dalıp ders hakkında konuşmaya çalıştık. Ensesine balta yiyenler, sanki orada yokmuş gibi davranırken, diğerleri her zamanki gibi, artık *bir şeyler yapmanın* zamanı geldiği üzerine gevezelik yapmaya başladılar:

"İğrenç adam. Artık ona katlanamıyorum! Biyoloji dersinden sağ salim çıkabilmek için Valium mu almalıyız?"

"Nilsson, bir dahaki sefer şu adama iyi bir ders verelim! Duvara dayayıp o boktan fosil koleksiyonuyla taşa tutalım."

Ben lafa karışmadım. Baltalı Katil en tembelimizden nefret ettiği kadar en çalışkanımızdan da nefret ettiğinden, biyolojide ikisinin ortasında bir yere yerleşmiş, görünmez olmuştum.

Ama şimdi herkesin ağzından kan damlıyordu. Birdenbire bir görüş birliğine varıldı: Bir sonraki derste, soru sorduğunda Baltalı Katil'in kafasının üzerinden, duvardaki bir lekeye gözümüzü dikecek, hiç cevap vermeyecektik. Belki iyi bir savaş planı değildi, ama en azından kendimize güvenimizi işaretleyecekti. Sonunda ölüm yoktu ya!

Bir sonraki derste Baltalı Katil'in keyfi yerindeydi. (Muhtemelen kahvaltı niyetine bir öksüzü mideye indirmişti.) Mutlu bir ifadeyle, ağzından neredeyse bilgece denilebilecek bir şeyler dökmeye başladı: Bahar gelmiş, havayı polen alerjisi kaplamıştı.

"İnsanların en çok hangi polene karşı alerjisi var?" dedi. "Linnea?"

Salak gibi sustum ve kafasının üzerinden, duvarda bir noktaya bakmaya başladım.

Başka birinin gülümseme diyebileceği bir ifadeyle köpek dişlerini açığa çıkardı.

"Demek bilmiyorsun? Yüzüme bak!"

Ağzımı açmadan gözlerimi tavan lambasına çevirdim.

Gelip tepeme dikildi. Keyfi buharlaşmış, fırtına kapıya dayanmıştı.

"Bana bak!"

Ağzım dilim kurumuş, bedenimdeki bütün sıvılar sidik torbama hücum etmişti. Ama yine de sınıf arkadaşlarımın sessiz desteğini arkamda hissederek tavana bakmaya devam ettim.

Ne büyük aptallık!

Sınıfta telaşla dolaşmaya başlayan Katil, işaret parmağını arkadaşlarımın yüzlerine sallayarak, ağzından alevler savuran bir ejderha gibi sorular yağdırdı. Ve cevaplar aldı, doğru ya da yanlış ama soru sorduğu herkes cevap verdi. Hem de Baltalı Katil'in yüzüne uysal, çişi gelmiş köpek gibi bakarak cevap verdiler. ("*I'll make the bastards talk*," diye tısladı Godfather, sustalısını sallayarak.)

Birkaç dakika sonra yüzüme başka bir soru daha fırlattı, bu defa ben de uysal bir köpek gibi cevapladım, sidik kesem patlamak üzereydi. Zil çalıp da dışarı çıkarken, Katil'in gözünden yayılan lazer ışınlarını sırtımda hissettim. Beni unutmayacağını biliyordum.

Kantinde yalnız başıma oturdum, diğerleri benim masamın uzağından geçip başka masalara oturdular. Bunun üzerine ben onların masasına gittim.

"Ee, beni niçin desteklemediniz? Niçin Katil'in sorularına cevap verdiniz?" dedim. Yüzüme anlamsız bir gülümseme yapışmıştı.

Sustular.

"İyi ama bugün keyfi çok yerindeydi. Bunu hissetmeliydin. Yani zamanlama hatası yapıp onu zıvanadan çıkarttın."

On beş dakika boyunca kulaklarım tıkandı. Duyduklarım gerçek olamazdı. Kulaklarım tekrar açıldığında, yine bir şeyler yapmak gerekir diye üfürdüklerini duydum.

"Ben bir şey yaptım ama siz ödlek tavuklar bana arka çıkmadınız," diye gakladım. "Hem de bu konuda ortak bir karar almışken!"

"Hatırladığım kadarıyla sen de herkes gibi sorduğu soruya cevap verdin," dedi Nilsson. Ve masadan kalkıp gittiler.

İşte böyle, papaz yine bende kalmıştı.

Baltalı Katil benden nefret ediyordu. Sınıftaki ödlek tavuklar benden nefret ediyordu. Ve ben kendimden nefret ediyordum.

*

Bu olaydan sonraki beden dersinde Pia ile ben, kendimizi iyi hissetmediğimizi söyleyerek izin alıp beraber yürüyüşe çıktık.

"Utanmışlar," dedi Pia. "Ve ne kadar çok utanırlarsa, seni o kadar çok suçlayacaklar."

"Ne yapmalıyım?" diye inledim.

"İntihar et. Tek çözüm bu," dedi Pia.

Ah, Pia.

Hain, hain, hain. Beni bu aptallarla yalnız bırakıp nasıl gittin? Seni bir türlü affedemiyorum. Keşke seni sırt çantama bağlasaydım.

Şimdi konuşabileceğim bir tek duvar kaldı. Bazen, o duvara vurarak kırmayayım diye, kafamı bacaklarımın arasma alıp üzerinde kollarımı kavuşturuyorum.

KASIM:

Sevgilimin Bisikleti İçin Park Yeri

Markus...

Seni üç yıldır seviyorum!

Annem "aşk'la "sevgi"yi birbirine karıştırmamam gerektiğini söyler hep; "Sevgi siz yeni yetmelerin anlayamayacağı kadar büyük bir şey," der. "Ayrıca birlikte yaşadığın insanı, çocuğunu ya da anneni sevmek arasında büyük bir fark yok, ama siz bunu anlayamazsınız. Aşk da sevgi kadar güçlü olabilir ama sonsuza kadar sürmez, bittiğinde kafayı yersin."

İşte böyle der annem, ama onun bu konudaki görüşlerini dikkate almalı mıyım, bilemiyorum. Aşkla sevgiyi birbirine kendisi karıştırmışken bana nasıl öğüt verebilir?

Babamla ayrıldılar ve bu sonbahar "üvey babam" Ingo'yla bir kriz yaşadılar.

Zaten şu "aşka düştüm" sözünden hiç hoşlanmıyorum. Sanki, kazayla "yataktan düştüm" ya da "çukura düştüm" dermiş gibi geliyor bana. Eğer birini severken işler ters gider de ona ulaşamazsanız "âşık" olusunuz, hepsi bu.

Markus cana yakın bir çocuk. Onu ilk defa yedinci sınıftayken katıldığım bölgesel olimpiyatlarda gördüm. Cirit atıyordu; düz, kaslı karnıyla gün kadar güzeldi. Kızlardan birini, Markus'un kenarda duran tişörtünü kapmış, gözlerini kapayarak koklarken görmüştüm. Olimpiyatlarda ben uzun atlamada yarışıyordum. Herkes uzun boyluların daha uzun mesafeye atlayacağını düşünüyordu. Evet, doğru. Hem uzun hem de yüksek atlayabiliyor ama aynı anda ikisini birden yapmak istediğimden, ikisini de başaramıyordum, yüksek atlamada kirişi mutlaka deviriyor, uzun atlama da mutlaka yasak çizgiye basıyordum. Aslında benden harika bir kanguru olur.

O gün bizim okul birinciliği almıştı. Kendimi aşmış, ikinci sıraya yerleşmiştim, altın madalya için başka okuldan bir kızla yarışacaktım. Onu yenmem için, her zamankinden daha iyi atlamam gerekmiyordu. Sınıftakiler sahanın kenarındaki çitlerin üzerinden sarkmış, "LinnEA, LinnEA, LINNEA!" diye tempo tutuyorlardı.

Arka arkaya yaptığım üç başarırsız atlayıştan sonra, oturduğum yerde bön bön ayakkabılarıma bakarken, sını-

fımdaki oğlanlar, "Bir karga gibi sektin, Linnea!" diye neşeyle bağırıyorlardı.

Tobba adında, şaşı bir fırlama, "Kargaya bakın," diye gakladı. Boyu, sınıfımdakilerin yarısı gibi, ancak göbeğime geliyordu, bunun onlarda kompleks yarattığı ortadaydı. Kızlar kıkırdadı.

Orada öylece oturdum ve süveterimdeki deliğe parmağımı sokup, cesedimin prensesler kadar güzel olduğu hoş bir cenaze töreni hayal ettim. Bütün sınıf hıçkırıklara boğulmuş, gözyaşları sel olup yanaklarından ağızlarına akmıştı. Bilirsiniz işte, bahse girerim, siz de böyle hayaller kurmuşsunuzdur.

Biri hafifçe sırtıma dokundu. Markus'tu. Ceketimi uzattı. Birisi suya fırlatmış, o da alıp sıkmıştı.

"İlk kez cirit attığımda sınıf öğretmenimizi vurmuştum," dedi. "Ayağından. Bu olaydan sonra bana kör sıçan demeye başladılar, ufak tefek, şişko ve anlaşıldığı kadarıyla da kördüm."

"Öğretmenin ciridin önüne çıkmışsa bunda senin suçun ne?" diye mırıldandım.

"Ama arkamda duruyordu... Al, ceketini şu tellere as da eve dönmeden kurusun," dedi Markus. Bana baktı, gülümsedi.

Sanki yüzüme, bin vatlık bir lamba tutulmuştu. Resmen kör olmuştum. Hâlâ her gülümsemesinde kör olurum ve bir uçağın havaalanı diye yanlışlıkla yüzüme ineceğini düşünürüm.

Böyle bir şey yapmasına gerek yoktu. Şimdi de güzel olduğum söylenemez, ama siz beni bir de on üç yaşındayken görecektiniz: Yağlı, sivilceli bir surat, tutmamış bir perma. Göğüslerim o kadar küçüktü ki, uzunca bir süre, ciddi ciddi içe doğru büyüdüklerini düşünmüştüm. O ise çok hoş bir çocuktu. Bana nasıl yardımcı olduğunu, benimle ilgilenirken diğerlerinin kuyruklarını kıstırıp sessizce nasıl uzaklaştıklarını fark edip etmediğini hâlâ bilmiyorum.

Elbette, hâlâ Markus'a âşığım. Bazen bir çift laf edip o ışığı yine açıyor, ama bana karşı, mesela bir bisiklet park yerine karşı ne hissediyorsa ancak o kadarını hissediyor. Bisiklet parklarına bir itirazım yok, onlara da ihtiyaç var, ama birini diğerinden ayırt edemezsiniz ki...

Benim "sevdam" kendisini hayallerle ifade ediyor. Evet, evet, biliyorum, herkes aynı durumda. Ben hayallerimi öyle bir düzene soktum ki her fırsatta sakladığım yerden çıkartabiliyorum.

Mesela birinde, tam Markus'a çarpmak üzereyken, kendimi arabanın önüne atıyor ve iç kanamadan ölüyorum (tipimi bozacak görünür bir yara olmayacak!)... Elimi tutuyor ve boğuk bir sesle, "Ah... keşke bilseydim..." diyor.

Ya da on yıl sonra Stockholm'de bir sokakta karşılaşıyoruz. Ben (muhteşem bir apartmanın çatı katında yaşayan) bir modelim, o perişan ve işsiz...

Başka bir hayalimde koşullar (korkunç bir kaza sonucu) ikimizi bir mağarada yaşamaya zorluyor ve o benim ne kadar cesur ve güzel bir kız olduğumu anlıyor...

Ara sıra yeni bir hayal daha kuruyor ya da eskilerden birini parlatıyorum. Tamam, bunun ne kadar aptalca göründüğünün farkındayım, ama örneğin uyuşturucuyla karşılaştırırsak daha zararsız bir alışkanlık, değil mi?

Ayrıca bu hayaller beni, Bette gibi kızların yaptığı gibi, saçma sapan şeyler yapmaktan alıkoyarak el âleme maskara olmaktan kurtarıyor.

İşin tuhafı, Markus Sara'yla çıkmaya başlayınca daha az acı çekmeye başladım. Daha önce ne zaman onunla karşılaşsam o öldürücü umudun pençesinde kıvranıyordum.

Şimdi ikisini birlikte gördüğümde tatlı, biraz da hüzünlü bir duyguya kapılıyorum, onlara bakarken geri planda bir keman sesi duyuyorum. Hatta o anda, Tanrı belamı versin ki kendimi tam Sara'ya çarpmak üzere olan bir arabanın önüne atabilecek gibi hissediyorum, yani onun Sara'sının. Elbette bu, hayal depoma attığım üçüncü, dördüncü ve beşinci hayali yok etmiyor: Sara yüzüne bakılamayacak kadar zayıflıyor, ölüyor ya da ihanet ediyor. Bu durumda Markus'u kim teselli ediyor tahmin edin.

Markus ceketimi alıp SIKTI, bunun ne demek olduğunu anlayabiliyor musunuz?

KASIM:

Aşağılanmış, Kabız, Âşıkkkkkkk!

Pia'yla "âşık olmak" üzerine elbette konuştuk. "Olmak" sözcüğüne bayıldı, beden eğitimi dersi boyunca oturup minik tekerlemeler mırıldandık.

"Pasta oldum, HASTA OLDUM, cacık oldum, gıcık oldum, kaşık oldum, ÂŞŞŞIIIKKK OLDUM!"

"Sakız oldun, KABIZ OLDUN, yavşak oldun, başak oldun, beşik oldun, ÂŞŞŞIIIKKK OLDUN!"

Sanırım bir sonbahar ayı, kasımdı. Pia ve ben birbirimizi nasıl bütünlediğimizi daha yeni keşfetmiştik ve bizden iki tane olduğu için ikimiz de çok mutluyduk. Eminim böyleydi. Pia hep yalnız kurttu, o söylemese de, ben tercih ettiği için böyle olmadığını biliyordum. Bir gün tam kendi-

sinden bahsetmek üzereyken, bana "ucube" deyivermişti. Kaşlarımı çatmış olmalıyım ki, "İstatistiksel olarak konuşursak, aptallarla dolu bir dünyadaki iyi insanların hepsi birer ucube," diye açıklama yapmıştı. O günden sonra, birbirimize arkadaşça hitap etmek istediğimizde "Ucube", "Kural dışı", "Mutant", "İstatistiksel hata" demeye başlamıştık. Ama bugün biri bana ucube dese onunla bütün ilişkimi keserim.

Karşı çıkamadığım ya da adını koyamadığım o şey, daha Pia'nın başına gelmemişti. Tam bir delifişek ve okuldaki bütün oğlanların baş belası olduğu günlerdi. Oğlanlar söz konusu olduğunda gerçekten de tam bir yamyamdı.

Tek bir bakışı, tek bir baş işaretiyle olgun bir erkeği nasıl ağına düşürdüğüne, kemiklerine kadar kemirip bir enkaza çevirdikten sonra nasıl bıraktığına ve bir kez olsun geriye bakmadan, nasıl başka bir hedefe yöneldiğine bizzat şahit oldum. Oğlan aylarca kendini toparlayamamıştı. Terk ettikleri, her şeye rağmen, Pia'nın bir gün geri döneceğini umarlardı. O da arada bir çenelerinin altını gıdıklar ya da haftalarca oyalanacakları anlamlı bir bakış bahşederdi.

Bazen, "Benim bir baba figürüne ihtiyacım var," diyerek son sınıftan birini seçerdi.

Arada bir de, daha gece bitmeden kendisine sırılsıklam âşık olacak, on dört yaşlarındaki oğlanlar çetesiyle bir akşam takılmakta hiçbir sakınca görmezdi.

Sanırım bizim dönemdeki bütün oğlanların demir yığınlarını kaldırmaya başlamalarının nedeni de Pia'ydı.

Böylece Pia yakınlarından geçerken şişirecek az buçuk kasları olacaktı.

Diğer taraftan Pia, bir seferinde, yaratıcı, entelektüel erkeklere karşı zaafı olduğunu söylediğinden, evet, yalnızca bu nedenle oğlanlar, sürüler halinde film kulüplerine akın etmişlerdi. Altyazısız, siyah-beyaz, acayip Almanca filmlerin önünde saatlerce çile çektikten sonra, ne kadar entelektüel olduklarını göstermek için Pia'yla filmler hakkında konuşmaya çalışırlarken, Pia gözlerini şöyle bir devirerek, kendisinin yalnızca Hollywood filmlerine ilgi duyduğunu söyleyip çilelerine çile katmıştı.

Onunla yakınlaştıktan sonra, "Bütün bunları nasıl başarıyorsun?" diye kıskançlıkla sormuştum. Pia güzel değildi, kesinlikle değildi ve bu konuda ne kendisini ne de bir başkasını aldatırdı. Uzun boylu, tahta göğüslü, geniş omuzlu, kemikli bir tipti ve ağzında en az kırk sekiz diş varmış gibiydi. Kıyafetleri her zaman sanki onlarla önce bir duş almış, ardmdan da yatağa yatıp uyumuş gibi kırış kırıştı, saçları çalı süpürgesinden halliceydi. Bence buluşmalarda işi sonuna kadar götüreceğinin garantisi de yoktu, ayrıca bu tür imalarda bulunmalarına rağmen sonuç elde edemeyen bir sürü kız vardı ortalıkta. Peki, başarısının sırrı neydi?

"Sözü dere tepe dolaştırmadan doğrudan konuya giriyorum," dedikten sonra susmuş, gözüne kestirdiği yeni bir oğlana dikkat kesilmişti. Birini ayartma süresi ortalama on iki dakikaydı, bir gün saat tutup test etmiştik. Oğlanlara bir tür öneri yumurtlatmak ya da gözlerini ondan ayırama-

dan oltaya yakalanmış balık gibi kıvranmaları sağlamak için yalnızca on iki dakika harcıyordu.

Bir seferinde kimya laboratuvarının penceresinden okulun çatısına tırmanıp, jimnastik salonunun tavan penceresinden, soyunma odasındaki kızları izledik. Hepsi de kendi kendisiyle meşguldü. Rujlarını tazeleyip dişlerini ovuyor, saçlarım tarıyor, sprey sıkıyor, jöleliyor, kıyafetlerini düzeltiyor, tırnaklarını törpülüyorlardı ve sanki kafalarının içinde, yedikleri yemeklerin kalorisini hesaplıyorlarmış gibiydiler. Baktığımız yerden tüylerini temizleyip kabartan bir grup tavuğa benziyorlardı. Ama tavuk değildiler. Aralarından bazılarını tanıyorduk, gayet iyi insan taklidi yapabiliyorlardı...

Pia düşünceli bir tavırla, kendi kendine konuşur gibi, "İşin inceliğini anlayamıyorlar," dedi. "Mesele nasıl göründüğün değil, senin neye baktığın!"

"Biraz daha anlat, biraz daha!" dedim iştahla. "Eğit beni!"

"Olta atar gibi bakışlar fırlatacak, sonra da avını bekleyeceksin. Bazen bu iş Japonların dövüş sanatına benzer, bilirsin işte, hani şu eski çarşafları kıyafet diye sarınırlar. Erkekler saldırıya geçtiklerinde geriye çekilip hamlelerini savuşturacak, yere yapıştırmak için kendi güçlerinden faydalanacaksın, er ya da geç, kendi kendilerine çelme takıp yeri öpeceklerdir."

"Ve sonra sen, avının kafasını gövdesinden ayırıp duvara çivileyeceksin," dedim. "Öyle görünmüyorsun ama

erkeklere ayakkabından şampanya içirebilirmişsin gibi geliyor bana. Peki, şu dövüş sanatı? Erkeklerin atağa geçmelerini nasıl sağlayabilirim? Beni fark etmiyorlar bile, herhalde bunun için önce onları yere yapıştırmam gerekir. Hem sonra, denize olta atar gibi nasıl bakış atılır? Onlar bakışlarıma yakalanmazsa, nasıl avlarım? Pipilerinden tutup sakin bir köşeye mi sürüklemeliyim? Bahse girerim Bette böyle yapıyordur! Peki, kekelemeden nasıl konuşacağım? El ve ayaklarımı nereye koyacağım? Terleyen avuçlarımı ve kızaran yüzümü nereye saklayacağım?"

"Valla ben onlara spor ayakkabımdan şampanya içirmeye çalışıyorum," dedi Pia ve sanki dudaklarının arasma yanlamasına salatalık yerleştirilmiş gibi sırıttı. (Benzetme iğrenç, biliyorum ama bu gülümseme ona yakışıyordu ve gizemli bir hava veriyordu.)

"Sen bir de annemi görmelisin, erkeklere eski lastik botlarından bile şampanya içirir! O kadar ince bir tekniği var ki, ben onun yanında amatör kalırım. Şurada kirpiklerini kırpıştırır, burada öyle bir iç çeker ki bunu gören erkekler ayaklarına kapanıp kendilerini onun insafına bırakırlar. Özellikle de babam, çoktan dersini alması gerekirken, sokağa atılıp bir deri bir kemik kalmış yaz kedisi gibi annemin ayaklarına sürtünmeye devam ediyor."

Bunları söylerken Pia'nın keyfi kaçtı. Anne babası daha yeni boşanmıştı.

"Erkekler"den bahsederken sesi rahatsız edici, kötülük dolu bir tona bürünüyordu; evet, "onlar"dan, gençleri de dahil bütün erkeklerden benzer ses tonuyla bahsediyor-

du. Onun sesindeki bu tonu, çöpçülerde duymuştum. Çöp denilen bir şey vardı, birilerinin onu ortadan kaldırması gerekiyordu ama zahmetli, pis bir işti bu.

Onu neşelendirmeye çalıştım.

"Bir dergide okumuştum, eğer bir erkeğin dikkatini çekmek istiyorsak, dudaklarımızı ıslatmalı, burun deliklerimizi kabartmalı ve yarı kapalı gözlerle alt dudağına bakmalıymışız. Okul balosunda dergide yazılanları uyguladım ama oğlanlar yanıma bile yaklaşmadılar! Sence bunun nedeni ne?"

"Muhtemelen yapman gerekenleri karıştırmış, burun deliklerini yalayıp dudaklarını kabartmışsındır," dedi Pia. "Ya da, aynı anda hem ağzından salyalar akan, hem şaşı şaşı bakan, hem de nefes nefese dikilen kızın akıl hastanesinden kaçtığına hükmetmişlerdir. Gelip seni alması için ambulans çağırmadıklarına şükret!"

Hava aniden değişmiş, Pia'nın neşesi tekrar yerine gelmişti.

"Benden staj alabilirsin, anlaştık mı? SümükLÜ, bitLİ, baharatLI, SEVDALIIII!"

SONBAHAR

Olağanüstü soğuk bir sonbahardı. Daha kasım başlarında yağmaya başlayan kar nedeniyle elektrik hatları kesilmiş, radyolu saatler durmuş, herkes okul ya da işe geç kalmıştı.

Küçük kardeşim Knotte, uzun bir süre annemin başının etini yedikten sonra bir tavşan aldırmayı başardığından, bütün evi tuhaf bir koku sarmıştı. Ben de kardeşimin izinden giderek anneme yeni bir elbise aldırmayı denemiştim, ama o ehliyet için para biriktirme krizine yakalandığı için, satın almak yerine kendisi dikmeye karar vermişti. Bu onun ilk ve son girişimi olacaktı. O kadar para verip aldığımız kumaştan kazara iki ön parça kesince, en ucuz mağazadan bir kışlık ceket alacak kadar bile paramız kalmamış, ikinci el elbise satan bir mağazayı ziyaret etmek zorunda kalmıştım.

O yıl on birinci sınıfa başlamıştım. Sınıfımda yirmi yedi kişi vardı, içlerinden biri Kolombiya'dan gelen bir değişim öğrencisiydi. Irkçı olmadığımızı göstermek için Kolombiyalı kıza birbirimize davrandığımızdan daha nazik davranıyorduk.

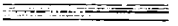
Derslerde fazla zorlanmıyordum, zaten genelde dersleri dert etmezdim, ama yine de şöyle düşündüğümü hatırlıyorum: Bir şeyler öğrenme hevesiyle burada oturuyorum, öğretmenler de bir şeyler öğretme arzusuyla karşımda oturuyorlar, buna rağmen iletişim zorluğu çekmemiz ne tuhaf.

Hafta sonları bazen büyük bir mağazanın paketleme servisinde, bazen de bir otelde temizlik yaparak, makyaj malzemesi, meyan kökü şekeri, Noel hediyeleri ve sinema bileti alacak kadar para kazanıyordum. Bir numara küçük geldiğinden hiç giyemediğim yüksek topuklu mavi botlarımı da kendi kazancımla almıştım.

Altmış beş yaşına basan büyükannem, bütün evin yanıp sönen disko ışıklarıyla kaplandığı, bahçede şişlere geçirilmiş kilolarca etin ızgara yapıldığı ve eline nasıl geçtiğini hiç anlatmadığı bir sandık Rus şampanyasının patlatıldığı çılgın bir parti vermişti.

İlk maaşımı aldığım günün akşamı annemi, ancak bir kutu mendille izlenebilecek bir filme götürmüştüm. Salonda ışıklar yandığında ağlamaktan helak olmuş bir vaziyette, el ele tutuşup bir süre öylece kalmıştık. Sonra annem beni tavuk köftesi yemeye davet etmişti.

Pippi Uzunçorap'ı, Margaret Atwood'u, Cosmo'yu ve Carin Boye'yi aynı anda okumuş ve biraz gitar tıngırdatmayı öğrenmiştim.

ARALIK:

Çok Yanlış Bir Şey

Okulda başkentten gelen bebelere eziyet etmeyi severiz. Ülkedeki eşitsizliklere denge getiren faydalı ve eğlenceli bir spor olduğunu düşünürüz bunun. Yaşadığımız yer, kariyerlerinin peşinde bütün ülkeyi dolaşan, subay, öğretmen ve başka meslekten başkentlilerle dolu. Tabii çocuklarım da kendileriyle birlikte sürüklüyorlar.

Başkent bebelerini hemen tanıyabilirsiniz, "şehir" dediklerinde yalnızca Stockholm'ü kastederler.

Köylülük diye değerlendirdikleri şeylerle karşılaştıklarında yüzlerine acıklı bir gülümseme yerleştirip gözlerini devirerek birbirlerine anlamlı bakışlar fırlatırlar. Ve bu

müthiş hareketlerini tekrarlayacak şeyler bulmakta hiç sıkıntı çekmezler.

Örneğin bir mağazanın önüne park etmiş bir kızak gibi sıradan şeylere bile şaşırıp, felaket eğlenirler.

(Beni daha fazla ne uyuz eder, bilmiyorum.)

Bu şehir bebeleri ya yerel halkı görmezlikten gelerek birbirlerine tutkalla yapışmış gibi dolaşır (okul bahçesindeki yedi yüz kişiyi görmezlikten gelerek yan yana dolaşan iki şehirlide, neredeyse dokunaklı bir şeyler vardır...) ya da bizim *seviyemize inme zahmetine* katlanarak, dünyanın nasıl göründüğünü anlatma tenezzülünde bulunurlar. MTV'nin, uydu antenleriyle, bütün ülkeye yayın yaptığını bizim gibi onlar da bilir ama her nedense, o kanalı "şehirde" izlemenin tadı daha bir başkadır.

Pia İsveç'in ampul kafa olduğunu, Stockholm'ün ülkenin geri kalanına nazaran fazlasıyla şişirildiğini söylerdi ve bunda övünülecek bir şey yoktu, aksine iyileştirilmesi gereken bir hastalıktı. Kendisi de bir zamanlar başkent çocuğu olduğundan, bu görevi üstlenmekten mutluluk duyardı.

Aralık başında bir gün, Pia'yla her zaman takıldığımız kafede otururken, şehirden yeni gelmiş zavallı bir çocuk yanımızdan geçmiş bulundu. Bu oğlanı daha önce anayoldaki Noel ışıklarına bakıp sırıtırken görmüştüm. Büyük şehirdekilerin yanında çok zavallı bulduğu ortadaydı.

Bazen at gözlüğü takmış gibi bakışları ileriye çevrilmiş yürüyen insanlar vardır, herkesin kendilerine dikkat

kesildiğini düşünürler. İşte bu çocuk tam da öyleydi. Yakışıklı olmasma yakışıklıydı, bunu bizim kadar kendisi de biliyordu.

Pia işte bu oğlana yıldırım hızıyla bir çelme taktı.

Çocuk şöyle bir sendeledi, tam kavgaya hazır horoz gibi kabardığında, Pia bakışlarıyla oğlanı oltasma taktı. Başıyla yanımızdaki boş sandalyeyi işaret etti, oğlan gözlerini Pia'dan ayıramadan işaret ettiği yere çöküverdi.

Pia gülümsedi.

Çocuk torpil yemiş bir gemiye benziyordu.

Silkinip kendine geldikten sonra elimizdeki kola kutularına ve önümüzdeki tabağa, badem kurabiyesinden arta kalanlara baktı. "Hey barmen, bana bir votka, yanımdaki fıstıklara birer bira!" gibi bir açılış cümlesi okunuyordu yüzünden, ama maalesef bu, pasta ve kolaya uygun değildi.

Pia en tatlı sesini takınarak, sözde kuzey şivesiyle, "Şu pesteden bi az cık almez misin?" dedi.

Yakışıklı şehir bebesi bön bir ifadeyle, "Ha?" dedi.

"Kiçimi ye!" dedi Pia gülümseyerek.

"Siz, bu yörenin kızları harikasınız," dedi çocuk. "Konuşurken o kadar tatlı oluyorsunuz ki."

Bana dönerek, "Ne diyi, bu yevşek?" diyen Pia'ya, "Konuşuyır işte!" dedim.

Açıklama bekleyen gözlerimizi oğlana diktik. (Ne de olsa siz, bizime aynı bölgede yaşamıyorsunuz, bu yüzden ne saçmaladığımıza boş verip anlamaya çalışmayın.)

Aslına bakılırsa oğlan, biraz yüzü kızarıp sandalyesinde kıvranacak kadar iyi biriydi.

"Şey... eğlenceli," demek istedim.

Yine şu mesele. Taşrada yaşayan insanlar için bu kelimenin kullanıldığını kaç defa duydunuz? Bir taşralı "eğlenceli" diye etiketlenmek için ne kadar sinir hastası olmalı?

Kıçımızı oturduğumuz sandalyelere iyice yerleştirip bir ileri bir geri sallanmaya başladık. Pia genzinden sessizce bir şarkı mırıldanmaya başladı.

Yakışıklı Stockholm'lü, dehşet dolu gözlerle Pia'ya bakıyordu. Pia'nın mırıltıları gittikçe yükseliyordu. Etrafımızda oturanlar başlarını çevirip bizi izlemeye başlamışlardı. İleri geri sallanan Pia'nın mırıltıları anlaşılmaz sözlerle bezeli bir ulumaya dönüşmüştü.

Şehir bebesi ellerini açıp Pia'nın yüzünün önünde sallayarak onu susturmaya çalıştı. Pia gözlerini kapadı, sesini daha da yükseltti. Oğlan artık göründüğümüz kadar eğlenceli olmadığımızı anlamıştı. Ayağa kalkıp sendeleyerek kapıya yöneldi.

"Yürrü Stockholm'lü, anca gidersin!" diye bağırdı Pia, çocuğun arkasından. Etrafımızdakiler kıkırdarken çocuk kapıdan çıktı ve vakarını korumaya çalışarak gözden kayboldu.

"Kötü bir niyeti yoktu aslında..." dedim.

"İyi niyet mazeret değildir," dedi Pia.

ARALIK:

Gel Şu Tundra'yı İnsanla Dolduralım!

"AAAŞŞŞK!" dedi Pia. "Tek kelimeyle iklimle ilgili bir şey!"

Sonbahar dönemi neredeyse bitmek üzereydi. Konferans salonunun en arka sırasında dama oynuyorduk. Kürsüde son sınıf seçimleriyle ilgili bilgi veriliyordu. Çoğu öğrenci, eline kâğıt kalemi almış, rehberlik danışmanının kafasının üstündeki perdeye yansıtılan o komik grafikleri not ediyordu. Okuması imkânsız yazılarla dolu kolonlar arasında uzanan bir sürü ok vardı.

(Bana göre bütün sunumlarda aynı oklu kolonları kullanıyorlar. Bu oklar bazen parlamento komisyonlarını bazen de oksijen döngüsünün temel bileşenlerini temsil ediyor.)

Rehberlik danışmanı kareleri işaret ederek bir şeyler anlatıyor, öğrenciler de defterlerine bir şeyler çiziktiriyorlardı. Her hamlede, hemen önümde bir yerde oturan Markus'un bronzlaşmış boynuna göz atmaktan kendimi alamadığımdan, Pia beni üst üste üç kere yendi. Artık sıkılmaya başlamıştı:

"AAAŞŞŞK! Tek kelimeyle iklimle ilgili bir şey!" dedi.

O güzel boyna kaçamak bir bakış daha attıktan sonra, "Ne demek istiyorsun sen?" diye tısladım.

"Kutuplar soğuk, ekvator da sıcak, öyle değil mi?" dedi, dirseğiyle beni dürterek. "Buraya kadarını anladın değil mi, benim beyinsiz arkadaşım?"

"Ee?"

"Gezegenin her yerinde insan yaşıyor, doğru mu? Ekvator'da sıcağa dayanıklı siyahlar, Kuzey Kutbu'nda soğuğa dayanıklı Eskimolar. Peki aralarındaki farkın nedenini hiç düşündün mü?"

"Nereye varmaya çalıştığını anlamadım doğrusu. Sence Markus uyuyor mu? Yarın saattir hiç kıpırdamadı!"

"Aptallığı bırak da dinle, sana yardım etmeye çalışıyorum! İnsanların birbirlerinden bu kadar farklı olmalarının nedeni şu: Ortada iki cinsiyet var, böylece doğa ortaya genlerden bir karışım yapıyor ve her seferinde farklı bir sonuç ortaya çıkıyor. Tomurcuklanmayla ürüyor olsaydık çocuklar hep ebeveynlerine benzerdi, Kafkas, Eskimo veya diğer farklı ırklar olmazdı. Ve sen de hayatın anlamının şu aaaaşşşşk denilen şey olduğu gibi aptalca bir fikre kapılıp,

öküzün trene baktığı gibi Markus'un boynuna bakmazdın."

"Yani bütün o erkekler, dünyadaki iklim kuşaklarını insanla doldurmak için mi kuyruğuna takılıyor?"

"Öyle de denilebilir. Ama bütüne bakmak gerekir. Önemli olan aslında yalnızca kadınlardır, çünkü bebekleri biz dünyaya getiriyoruz ve doğanın çeşit çeşit bebeklere ihtiyacı olduğundan, bu karışıma başka bir türün katkısı gerekiyor. Bu yüzden de tek derdi seks olan ve beyin yerine hormonlarıyla düşünen şu erkek denen şeye takılıp kalıyoruz. Her neyse, ben Tundra'yı insanla doldurmaya henüz hazır değilim zaten, şimdilik araştırma aşamasındayım. Sen de öyle yapmalısın. Ayır artık gözlerini şu oğlandan, çok sevimsiz görünüyorsun!"

"Eğer Markus'la olacaksa, Tundra'yı insanla doldurmaya hazırım ben," dedim özlemle ve gözlerimi ondan zorla ayırabildim. "Hadi gel, bir el daha oynayalım!"

Ama yeni bir oyuna vaktimiz kalmadı. Rehberlik danışmanı aynı şeyleri defalarca tekrarladıktan sonra susmuştu, öğrenciler çiziktirdikleri notlarını topluyordu, yani, bizim dışımızda herkes. Biz daha sonra o kolonların fotokopisini çektirecektik. Son sınıftan sırık gibi bir oğlan Pia'ya, âşık bir akbaba gibi bir bakış fırlatarak asıldı.

Pia, "Git işine, dünyada yeterince akbaba var zaten," dedi ve konferans salonundan çıkarken kıkırdayıp durduk. Markus bizi duydu, kafasını çevirip bana gülümsedi. (Ah Markus, gel şu Tundra'yı insanla dolduralım!)

Ayaklarım birbirine dolaştı, son anda Pia'ya tutunarak düşmekten kuruldum.

Konuyu değiştirmek için, "Peki hangi konuları seçeceksin?" dedim. "Yani demek istediğim büyüyünce ne olacaksın?"

Pia yumruğunu alnına dayayıp biraz düşündükten sonra, "İkinci branşı Latince olan bir tesisatçı," dedi. "Bütün mesele *kendinize uygun* bir *iş* bulmanız, diyen danışmanı dinlemedin mi? Hiç kimsenin yapmadığı bir şey yapmalı ve o işte en iyi olmalısın. Doğru anladıysam, bildik konulara yönelen siz koyun kafaların hiç biri *iş bulamayacak*. Ve hayatın anlamı iş bulmak! Şimdi anladın mı?"

"Akıl sağlığımı yitirmeden liseden mezun olabilsem yeter," dedim. "Ben kararımı çoktan verdim, gösteri pilotu olacağım; tabii, buradan canlı çıkabilirsem!"

"Duyduğum kadarıyla pilot lisansı almak bayağı pahalıymış. Sokaklarda işe çıkman gerekecek!" dedi Pia sert bir ifadeyle. "Ama sokaklarda sürtmekten bıkar da yanıma gelirsen, benimle birlikte tesisatçılık yapabilirsin. Ticari bir *fikrim* var. Fahiş fiyatlarla yalnızca seçkin müşterilere hizmet veren küçük bir tesisatçı dükkânı! Özel tasarlanmış üniformalar giyeceğiz, ben popom havada boruları tamir ederken, sen ameliyathanedeki hemşireler gibi, elinde içinde alet edevatın olduğu bir tepsiyle yanımda dikileceksin. Sorun ne diye endişelenerek Latince mırıldanacağız. Sonra da yüklü bir fatura kesivereceğiz. Kaybetmemiz mümkün değil!" Koluma girdi. "Tesisatçılık mesleğine yeni bir çehre kazandıracağız! Veya en azından iki güzel popo!"

Bazen ciddi, bazen saçma... Pia ikisinin arasında hiç çaktırmadan gidip gelirdi. Ama durum gerektirdiğinde konuya ciddiyetle bağlı kalabilirdi. Şimdi, onunla yaptığımız saçma sapan konuşmalarımızı düşündüğümde, ciddilerini düşünürken olduğundan daha çok düğümleniyor boğazım.

Pia ne Tundra'yı insanla doldurabildi ve ne de kendine ilerisi için bir meslek seçebildi.

Bazı günler, duvarımın önünde otururken, tesisatçı olacağım diye kendi kendime yeminler ediyorum.

OCAK:

Noel Baba Maskesi

Bazılarımız onu Noel Baba'dan daha fazla tanımasak da, herkesin bir babası vardır. Arada bir ortaya çıkan, sizinle ilgileniyormuş gibi yapıp hediyelere boğan bir adamdır o. Maske gibi bir yüzü vardır.

Babam şişman bir adam değildi, "Burada uslu çocuklar var mı bakayım?" da demezdi ama bunların dışında Noel Baba tarifine cuk oturuyordu.

Hayatımızdan çıkıp gittiğinde, daha üç yaşmdaydım. Amerika'da bir iş bulmuştu ve sözde bir yıl sonra geri gelecekti. Annem üniversiteyi henüz bitirmediğinden, onunla gidememişti. Hatırladığım kadarıyla aradan iki yıl geçtikten sonra annem, babamı beklemekten vazgeçti. Okulu bitirip ilginç bir işe başladığı yıldı.

Ben ayrılık sürecinin böyle yaşandığını düşünüyorum, ama emin olamıyorsunuz işte. Ebeveynler size her şeyi anlatmazlar, anneler bile. Sanırım benim bilmediğim bir neden de var. Bu konuyu konuşmaya çalıştığım her seferde anemin bakışları tuhaflaşıyor, kendini zorlayarak sanki ağzında sıcak kestane varmış gibi gülümsüyor. Hakkında yalnızca iyi şeyler söylemeye özen göstermesine rağmen, babamda onu sinirlendiren bir şey var, bunu hissedebiliyorum. Babam hakkında konuşurken yüzüne yerleşen, "acilen tuvalete gitmem gerekiyor" ifadesinden anlıyorum bunu. Koşulların onları "nasıl" birbirlerinden ayırdığını, babamın Amerika'ya yerleştiğini ama beni hep sevdiğini anlatıp duruyor. Ama beni kandıramaz. Babam, "Çocuğu suda boğ, sonra buraya gel," diye bir telgraf çekmiş olsa bile annemin bana hep aynı hikâyeyi anlatacağından eminim. O her durumda beni korur. Çocuklar her şeyin kendi hataları olduğunu düşünürler; kadın dergilerindeki danışman psikiyatrlar bile bilir bunu.

Şimdi İsveç'in Malmö şehrine yerleşmiş olan babamdan pek bahsetmiyoruz. Babamla buluştuğum her seferde annemin yüzü sorularla dolar, hiçbir zaman soramayacağı sorularla. Ben de, anlatmaya değer kesinlikte bir şey olmadığından susarım.

Bu da çok sık olmaz zaten. Gittiğinden bu yana geçen on üç yıl boyunca onu yılda iki defa görmüş müyümdür acaba? Yani yirmi altı kez? İlk buluşmaların çok korkunç olduğunu hatırlıyorum. Beni almak için kaldığımız kasabaya gelirdi, arabayla evden uzaklaşırken domuz gibi çığ-

lıklar atardım. Kapının önünde dikilmiş, tırnaklarını yiyen anneme bakar, benim bu yabancıyla gitmeme niçin izin verdiğini bir türlü anlayamazdım.

Biraz daha büyüyünce tek başıma Malmö'ye uçmaya başladım. İlk seferinde göğsüme üzerinde ismim yazılı bir kart iğnelemişlerdi. Üniformalı bir abla bana bir boyama kitabıyla boya kalemleri vermiş, uçak Malmö'ye indikten sonra da beni çıkışa kadar götürmüştü. Orada, yüzünde Noel Baba maskesiyle, babam beni bekliyordu.

Ziyaretler asla birkaç günden uzun sürmedi. Eve dönmek üzere havaalanına doğru yola çıktığımız her seferde ikimizin de ne kadar keyifli olduğumuzu hatırlıyorum; bu, ziyaretin en eğlenceli tarafıydı. Başımı okşar, yanaklarımı öper ve bana koca bir kutu sürpriz yumurtalarından alır, ben de uçakta kusardım. Bazen hostes beni uçağa bindirmek üzere elimi tuttuğunda son bir kez onu görmek için dönüp bakardını. Ama o, her zaman çoktan gitmiş olurdu.

Birlikte, lunaparka gitmek vs. gibi, normalde eğlenceli sayılabilecek şeyler de yaptık. Elbette bütün atlıkarıncalara binmeliydim, ona küçükken izin vermediklerinden benim atlıkarıncalara binmem ona zevk verirdi. Yüzüme kocaman bir gülümseme yapıştırarak atlıkarıncaya biner, kolum kopuncaya kadar babama el sallardım. Halbuki kendimi ha kustu ha kusacak gibi hissederdim. *Babasının neşeli kızı* olmaya çalışırdım hep. Kopenhag'da iğrenç sosislerden yerken gülümsedim, midilliye binerken gülümsedim, gülümsedim, gülümsedim. Bir keresinde hile yaptığımı

bile hatırlıyorum. Ön dişlerimi bir mendille iyice kurulamış, üst dudağımı kuru dişlerimin üzerine yapıştırmıştım. Böylece dönen tekerin tepesindeyken bile gülümsüyor gibi görünecektim.

Genelde bizimle birlikte birtakım ablalar da oluyordu, her seferinde farklı ablalar. Ziyaretim boyunca beni baş tacı ederlerdi. Onlar da ön dişlerini kurulayıp üzerlerine üst dudaklarını yapıştırmış gibiydiler. Ziyaretim sırasında babamın işe gitmek zorunda kaldığı birkaç kez devreye bu ablalar girmiş, saatlerce benimle kurnaz tilki oyunu oynamış, beni sinemaya götürmüşlerdi ve nihayet ertesi gün evime dönebilmiştim.

Son birkaç yılda babam bana karşı tavrını değiştirdi. Yüzündeki o Noel Baba maskesini hâlâ koruyor, ama şimdi daha çok şu arkadaş baba ayaklarına yatıyor. Alnına yerleştirdiği "gençliğin halinden anlarım" etiketiyle, gittiğimiz restoranlarda bardağıma şarap dolduruyor. İlk seferinde şarabın, on üç yaşındayken yediğim o kırmızı sosisler kadar iğrenç olduğunu düşünmüş ama yüzüme aynı isterik gülümsemeyi yapıştırıp bardağı boşaltmıştım. Onu sevmediğim için korkunç bir suçluluk duygusu içinde kıvranıyordum. O benim babamdı, içimde bir yerlerde genleri yüzüp duruyordu. Söylediklerine göre onun burnunu almıştım. Gözlerimi şaşılaştırıp burnuma bakıyor, sonra kalbim küt küt atarak onunkiyle karşılaştırıyor ama bir sonuca varamıyordum. Gerçekten de onu sevmeyi çok istiyorum. Ve doğrusunu söylemek gerekirse, beni görmek zorunda da değil, öyle değil mi?

Dirseğiyle hafifçe böğrüme dokunarak göz kırpıyor. Bana notlarımı sormayacağını, okulun yalnızca bir kurum olduğunu, çocuklara pek de önemli şeyler öğretmediklerini söylüyor. Tam da matematikten en yüksek notu benim aldığımı söylemeye hazırlandığımdan kızarıyorum (kendisi mühendis de).

Ama *gençleri çok iyi anlayan* bu adam, geçen sonbaharda karşısına yırtık kotla çıktığımda küplere binmiş, birileri bizi görebilir diye, beni bir restorana götürmek yerine eve Çin yemeği ısmarlamıştı. TV'de spor haberlerini izleyip somurtarak oturmuş, bir yıldır birbirimizi görmememize rağmen tek kelime etmeden yemeğimizi yemiştik; hem de karton kutusundan. Uçakta sormayı planladığım bütün sorular kuruyup damağıma yapışıvermişti.

Uçakta hayatın anlamı üzerine onunla uzun, hayali bir tartışmaya girmiştim.

Ben döndükten sonra annemi aramış, yırtık pantolon giymeme müsaade ettiği için azarlamıştı. Arayanın o olduğunu ve ne konuştuklarını annemin cevaplarından anlamıştım: "Bunu bana sen mi söylüyorsun... Aman, iltifat ediyorsun... Bana ne gibi bir katkın olduğunu söyler misin Tanrı aşkına, ufacık bir örnek ver..." En sonunda annem, "Peki öyleyse ona kendin yeni bir pantolon alsaydm o zaman! Sanırım buna gücün var!" diye bağırarak telefonu kapatmıştı.

Ardından babam, Noel hediyesi olarak, beşinci sınıf bir mağazadan alınmış, bana iki beden küçük gelen bir kot göndermişti.

Ocak ayında, tatilden sonra bir araya geldiğimizde Pia'ya, "Babanı seviyor musun?" diye sormuştum. Hava soğuktu. Benimle birlikte otobüs durağına kadar yürümüştük, orada beklerken nefesimizle duman işaretleri çıkarmaya çalışıyorduk.

"Bu seni ilgilendirmez," demişti nazikçe. "Ayrıca niçin sordun?"

Kâğıt mendil gülümsemesi, burun ve Çin yemeği gibi bir şeyler geveledikten sonra ağzımdan baklayı çıkarıp beni en çok utandıran şeyi söyleyivermiştim: "Bırak sevmeyi, babamdan hoşlandığımı bile sanmıyorum. Artık Noel Baba'ya inanmıyorum, Pia."

"Zaten onu nasıl seveceksin ki, tanımıyorsun bile!" demişti. "O kadar kolay olsaydı, aynı genlere sahip insanlar otomatikman birbirlerini severlerdi, basit bir sinyal sistemi sayesinde birbirlerini her zaman tanıyabilirlerdi. Örneğin bir yakınları yaklaştığında alınlarında bir lamba yanıp sönmeye başlar ya da bir yerlerinde bir şey öter, onlar da daha önce tanımadıkları kişinin kendileriyle aynı kandan olduğunu şıp diye anlardı. Arkasından da sevgi sel olup akardı! Ama kazın ayağı öyle değil. Tarih dersinde, tahta geçebilmek için annesini, babasını, kardeşini, sağındakini, solundakini öldürenlerin hikâyeleri dışında ne öğreniyoruz ki?"

"Peki ya babam? İnsan kendi çocuğuna karşı kayıtsız olabilir mi? Çocukları hakkında kötü düşünür mü?"

"İddialara göre biricik oğlunu öldüren Tanrı'nın kendisi değil mi?" demişti Pia.

İLKBAHAR

Noel tatili boyunca her akşam süpermarkette çalışarak şubat ayında kendime iyi bir gitar alabilmiştim. Okuldan döner dönmez hemen elime alıyorum. Çalmaktan parmak uçlarım nasır bağladı. Elimden geleni yapıp nasırlarımı insanlara göstermeye çalıştım ama ne tuhaf ki kimse ilgilenmedi.

Jenny'yle ben kalçalarımızı sıkılaştırmak için haftada bir akşam spor yapmaya karar verdik. Üç kez yapıp, herhangi bir fark göremeyince bıraktık. Şubat ayı buz gibi soğuktu, mart aymda okulun çatısı kardan çökecek hale geldiğinden, okul iki gün tatil edildi.

Hafta sonları birkaç defa ölçüyü kaçırıp birayla kafayı buldum ve hem alt hem de üst kirpiklerime rimel sürmeye

başladım. Annem profesyonel bir iş geliştirme seminerine katılmak için üç günlüğüne kasabadan ayrıldı ve Ingo fırsatı kaçırmayıp soluğu meyhanede aldı, eve döndüğünde kafası iyiydi.

Baltalı Katil bir aylığına izne ayrıldığından yerine başka bir hoca geldi. Genç bir adam. Ona o kadar çok eziyet ettik ki, bir ayak parmaklarından tavana asmadığımız kaldı.

Bazı geceler asla gün ışığına çıkaramayacağım şiirler yazdım.

Nisan ayında, Knotte'nin dışarı koyduğumuz bisikleti çalındı. Ona ikinci el bir bisiklet alıp kaplan deseniyle donattım. O da zırlamayı keserek, atölyede benim için bir kitap rafı yaptı ve onu cırtlak yeşile boyadı.

Stravinsky, *hard rock*, opera ve MTV'de bir sürü şamata dinledim.

Ben küçük hayatıma kapanmışken, Pia'ya bir şey oldu. Belki o zaman lanet olası işkembemi dolduruyor, belki de televizyonun önünde dans ediyordum? Her nasılsa, bana ihtiyacı olabileceği bir anda onun yanında değildim. Bunu her düşündüğümde, vicdan azabıyla kıvranarak, sarı yeşil çiçekleri aşınana kadar duvarı yumrukladım.

Orada olsaydım onun için bir şey değişir miydi, asla bilemeyeceğim.

OCAK:

Kullanılmış, Eski Bir Ruhu KİM İster?

Önceleri hakkında pek az düşündüğüm bir şeydi ölüm. Dönüp dolaşıp hep aynı noktaya saplanır kalırdım. Öldükten sonra ne olduğunu merak etmeden ölüm hakkında düşünemezsiniz. İşte o zaman daha da avanaklaşırsınız. Kısa, beyaz eteğiyle ağaçların tepelerinde kanat çırpan bir melek, pek de inandırıcı görünmez.

Noel'den sonra bir gün, Pia'yla bu konuya kolayca dalıverdik. Pia ölüm denildiğinde öyle gözleri büyüyen, derinlere dalan, kara kara düşünen biri değildi. Sanki ölümle dalga geçer gibi, tuhaf bir tutumu vardı.

O zaten her şeyle dalga geçerdi.

"Benim melek olmak gibi bir hevesim yok," dedim.

"Arp çalmayı öğrenmek istediğimi sanmıyorum. Ama ruhun başka bedenlerde şöyle küçük bir gezintiye çıkması ilginç olabilir. Biraz genişlersin. Buna itiraz etmeyebilirim, yani bir ihtimal."

"Bedenimin içinde kullanılmış eski bir ruh taşıma düşüncesi bana sevimli gelmiyor," dedi Pia. "Sanki birinin ısırıp attığı bir elmayı yemek gibi bir şey. Hani hepimiz öteki dünyada daha iyi ruhlara sahip olacaktık? Kullanılıp kirlenmiş ruhlarla yaşamanın ne anlamı var ki?"

"Herhalde geriye gitmeyeceğiz, yani öteki dünyada daha iyi bedenlerde yaşayacağız," dedim. "Bir kurbağanın ya da ne bileyim işte, buna benzer bir şeyin bedeninde değil."

"Neyin daha iyi veya daha kötü olduğuna kim karar verecek? Baltalı Katil, biyoloji dersinde kurbağaları parçalarken, gönlüm kesinlikle kurbağalardan yana oluyor. Eğer ikisinden birini öpmek zorunda kalsam, kesinlikle kurbağayı öperdim."

"Belki masalın anlattığı da budur? Kurbağayı öpen prenses masalının! Belki de prensesi sümüklü bir prensle evlendirmeye çalıştıklarından, kız da kurbağayı seçmişti! Ya da yalnızca pratik yapıyordu?"

Ama Pia *ölümün* peşini bu kadar kolay bırakmayacaktı.

"Nasıl olursa olsun herkese yetecek ruh bulunamayacak," dedi. "Buda'nın zamanında bu mümkündü –herhalde o zaman eşit sayıda beden ve ruh vardı–, nüfus biraz ar-

tınca bir veba gelir, ortalığı biraz ferahlatırmış. Ama şimdi? Artık dünyadaki insan nüfusu, insanlığın çıktığı günden bugüne kadar yaşayan nüfusun toplamına eşitmiş. Bu kadar insana nasıl ruh bulunacak, durmadan dünyaya gelen onca bebeğe? Biri kocaman bir atölyede oturmuş durmadan yeni ruhlar mı üretiyor? Yoksa eskileri daha küçük parçalara mı bölüyor? Önümüzdeki yüzyılda milyarlarca çoğalacağız ve bu adam çok çalışmaktan ruhunu teslim edecek."

"İlginç bir fikir, yani artık eski bilge ruhlardan fazla bulunmaması, onların yerini yeni, taze ruhların alması. Ama yine de şu ukala tonunu pek sevdiğim söylenemez. Ne yani, sen bütün şu dindar adamlardan daha iyisini mi biliyorsun? İşi gücü inanmak olan adamlardan, gecesini gündüzüne katıp yalnızca inanan o adamlardan daha mı iyi biliyorsun? Sürekli öteki dünyayı düşünenlerden?"

"Muhammed, İsa, Buda'nın iyi şeylere niyet ettiklerine inanıyorum. Benim katlanamadıklarım onların ardından gelen düzenbazlar! Dini çıkarlarına alet eden papazlar ve diğer muktedirler. İnsanları körü körüne itaat etmeye, vergi ödemeye, savaşmaya, kadınları kendi cehennemlerine hapsolmaya davet eden şarlatanlar. İnsan nasıl olur da bir yandan 'öldürmeyeceksin' derken diğer taraftan halkı Tanrı ve anayurt için savaşmaya ve öldürmeye davet edebilir? Yo, hayır! Bizi aldatıyorlar! Evet, bir zamanlar insanların iyiliği için dini öğütleyen harika insanlar varmış ama onların yerini ne yazık ki zalimler almış, halkı koyunlaştırmak için işlerine nasıl geliyorsa öyle bir din öğütlemişler. Ay-

rıca dinî konularda yalnızca erkeklerin karar vermesinde bir bit yeniği yok mu? Kadınlara ne düşüyor: Erkeklerin ayaklarını yıkayıp, saçlarıyla kurulamak."

"Evet, bu konuyla ilgilenmek gerek. Biz kadınlar, kurbağalarla birleşip karşı koyabiliriz!"

"Dağdaki Vaaz'da söylenenler tabii ki kulağa hoş geliyor," dedi Pia. "Yoksulları düşün, saf ve güçsüzlere karşı merhametli ol ki, daha iyi bir hayata kavuşabilsinler. Ama şu kendine Hıristiyanım diyen ülkelerin haline bak! Başkaldırmasınlar diye yoksulların ağzına bir parmak bal çalıp, Kutsal Kitap'ta ne öğütleniyorsa tersini yaptılar; şimdi yalnızca zenginler, güçlüler ve edepsizler mutlu. Düşüncenin yerine inancı geçirdiler. İnsanlar duymuyorlar, görmüyorlar, konuşmuyorlar! Gözlerini kapatıyor, yumruklarını sıkıyor ve gökyüzünden alacakları şeker için bin bir eziyete katlanıyorlar. Kiliseye kabul ayinimi düzenleyen papaz, 'İnanç akıldan üstündür,' demişti. Bir de haçın arkasındaki zuladan bahsetse ya!"

"Yani bütün bunlar saçmalık diyorsun? Yani fişi çektiklerinde her şey bitiyor? Ölümden sonra hiçbir şey yok mu?" diye sordum merakla.

"Duyduğum en aptalca şey! Ben, Pia, öldüm diye yok olup gidecek miyim? Başkasını bilmem ama beni kandıramazsın. İşler böyleyse, ayaklarımı sürüyerek her gün şu okula gelmem. Karşıdan karşıya geçerken sağıma soluma bakmam... Her şey anlamını kaybeder. Hayır, ölümün bir son olduğunu düşünerek yaşanamaz. Sanki içi hava dolu

bir balonmuşuz gibi, patladığımızda geriye yalnızca tükürükle ıslanmış bir paçavranın kalacağını düşünerek."

"İyi de, artık kararını ver! Ölümden sonra yaşam var mı, yok mu? Varsa neye benziyor?"

"Aman ne güzel! Bu o kadar kolay mı? Benden çok daha keskin bir sürü akıl, bin yıllardır bu soruyu düşünmüş. Herkes farklı bir sonuca ulaşmış. Sen de orada durmuş benden cevap bekliyorsun. Havanı alırsın, sağlam bir cevap bulsam bile bunu kendime saklarım. Bir hayat görüşü arayan, benim gibi bir grup sivilceli, zirzop gencin fikrimi orasından burasından didiklemesini istemiyorum. Ben kendi payıma birilerinin, bütün o farklı dinleri, farklı insanların veya toplumların ihtiyaçlarını karşılasın diye icat ettiğini düşünüyorum; böylece biz insanlar, büyük varoluş sorunlarının çözüme kavuşturulduğundan emin, o güzel kafamızı fazla yormadan yaşayıp gidiyoruz. İncil, Kuran, Bhagavad-Gita veya adı her ne ise bütün o kutsal kitaplar çoktan yazıldılar. Şimdi tek sorun bunlardan birine inanmakta, böylece vicdanımızı rahatlatarak zamanımızı başa şeylere harcayabiliriz. Bu sana uyar mı?"

"İyi de, bütün bu dinleri kim icat etti?"

Pia, bir süre sessiz kaldı.

"Hah, işte!" dedim. "Şimdi köşeye sıkıştın!"

"Elbette Tanrı!" dedi Pia kesin bir dille.

"Peki, ölümden sonra ne oluyor?"

"Seni bilmem ama ben hayalet olmayı düşünüyorum!" dedi Pia. "Merak etme, seni incitmem ama korkudan altlarına yaptıracağım birkaç kişi var."

Pia...

Hayır, yalnızca artık bir ölü olduğun için, senden korkamam ki!

ŞUBAT:

Pembe Dizi, Perde Bir: Köpeklerle

Evde bir kriz yaşandığını hemen anlamıştım. Dış kapı açıktı.

Ama belki de, idmanlara gitmek için aceleyle evden çıkan Knotte kapamayı unutmuştu?

Hayır. Benim küçük kardeşim hiçbir yere aceleyle gitmez ve hiçbir şeyi unutmazdı. Dizliklerini ve yedek çoraplarını küçük çantasına önceden yerleştirir, otobüse yetişmek için zamanında evden çıkar ve kapıyı arkasından doğru dürüst kapatırdı.

Knotte dokuz yaşında. O benim şekerden adamım. Yasaları azıcık değiştirseler, hemen onunla evlenirim. Altarda yanında kocaman, şişko halimle dikilirim, o kravat takar;

daha şimdiden bağlamayı biliyor. Kıskançlık da yapmam, istediğiyle evlenebilir. Yeter ki hep yanımda olsun, onsuz bir hayatı düşünemem bile.

Peki, kapıyı annem açık bırakmış olamaz mıydı? Belki de her şeyden kurtulmak için *başını alıp gitmeye* karar vermiş, saç kurutma makinesini ve telefon defterini aldıktan sonra, kapıyı açık bırakarak çekip gitmişti? *Hep başını alıp gideceğini* söylerdi ya.

Yatak odasımn duvarlarının ardından Ingo'ya,"*Başımı alıp gideceğim,*" diye öfkeyle bağırdığım duyardım. Eve gelip, havlular dahil, bütün banyoyu kazara kınaya boyadığımı gördüğünde de, "*Başımı alıp gideceğim,*" diye tıslardı. Regl olduğunda, davul gibi şiştiği ve hep yanlış anlaşıldığı duygusuna kapıldığında da, hüngür hüngür ağlarken hep *başını alıp gidecek* olurdu. Babam, hiçbir adres ve nafaka bırakmadan yarım yıllığına tekrar Amerika'ya gittiğinde de annemin *başını alıp gideceği* gelmişti.

Ama hayır, annem hem de kapıyı açık bırakarak *başını alıp gitmiş* olamazdı. Çünkü bugünlerde ehliyet sınavına girip, yıllardır arzu ettiği ehliyeti nihayet alacaktı. Heyecanlı, bir o kadar da sinirliydi, evin içinde doğum sancısı bekler gibi dolaşıyordu.

Hayır, benim annem bizi bırakıp kaçmazdı, şımartmak için bunu ona söylemesem de, anneme deliler gibi tutkundum. Beni sık sık gerçekten delirtirdi de.

Ama belki de sessizliğiyle evi buzhaneye çevirdiği o günlerden birindeydi... Bu konuda üstüne yoktu. Öyle bir

susardı ki, duvar kâğıtlarının üzeri buz keserdi. Bundan nefret eder, sesimin yettiği kadar çığlık atardım.

Kapıyı Ingo'nun açık unutması bütünüyle ihtimal dışıydı. Komşumuzun kanişleri eve süzülüp yaptığı tahta heykellere işlediğinden, "Şu kapıyı açık bırakmayın," diye sürekli başımızın etini yerdi.

Sizin de anladığınız gibi Ingo bir *sanatçı.* Eve kocaman ağaç dalları sürükleyip onlardan figürler yapıyor. Atölye adını verdiği bir odada yapıyor bunları. Hani şu giriş kapısının hemen sağında bulunan, kimseyi rahatsız etmeden girip çıkabilecek ağır başlı birine kiralamanın düşünüldüğü odada.

Köpekler birkaç defa, Ingo'nun bütün gün kapanıp ağaç dallarını yonttuğu odaya girip, "sanatının" üzerine işemişlerdi. (Bunu, ya gerçekten sanattan anladıklarından ya da "ağaç ağaçtır işte" diye düşündüklerinden yapmış olmalılardı.)

Ingo ağaç dallarını büyük bir ciddiyetle yontardı. On yıl önce annemle tanıştığında sanatçı değil, sıradan bir bilgi işlem danışmanıydı, ama *hayali* hep sanatçı olmaktı. Şansına annem *hayalini* destekledi de, yanımıza taşınıp kendi atölyesini kurdu. Knotte doğduktan birkaç yıl sonra da, kendini bütünüyle *sanatına* verdi. Evde ona, tavada kızaran patatesleri çevirmek gibi basit bir iş bile verilse, kömür haline gelene kadar patatesleri unuturdu. Ingo. Ee, bir sanatçıdan böylesi basit işleri yapması da beklenilemezdi!

Eğer, ağaç dallarını nasıl sergilemeleri gerektiği konu-

sunda galericilerin başının etini yemek için dışarıda değilse, bütün gün atölyesine kapanıp caz dinleyerek yaratıcılığını konuştururdu. Ama henüz bir patlama yapabilmiş değildi. Annem hepimize yiyecek ve giyecek yetiştirebilmek için geç saatlere kadar çalıştığından, akşamları gittiği batik kursunu bırakmak zorunda kalmıştı. Anladığım kadarıyla, yatak odasından duyulan bastırılmış kükremelerin nedeni buydu. Ve işte bu nedenle dış kapıyı açık görünce mideme ağrılar girmişti.

Knotte mutfaktaki divana dimdik oturmuş, gözlerini elindeki kitaba dikmişti. Kitabı ters tuttuğunun farkında bile değildi.

"Knotte, neler oluyor?"

Cevap vermedi, hatta kıpırdamadı bile. Yalnızca yutkundu da yutkundu. Olay her neydiyse, daha yeni meydana geldiği aşikârdı.

Yatak odasına seğirttim. Annem ayağında ayakkabılar, yatağa uzanmış, ellerini başının altına yastık yapmış, gözlerini tavana dikmişti.

"Erken döndün," dedi dalgın bir ifadeyle. "Bugün okul nasıldı?"

"Geç okulu!" dedim ve ayakkabılarım çıkardım. "Knotte niye mutfakta oturuyor ve sanki yıldırım çarpmış gibi boş gözlerle elindeki kitaba bakıyor? Ingo nerede?"

"Sanırım galerisinde," dedi annem. Sesi alçak ve kuruydu.

"Ne galerisi? Ne bok dönüyor?"

"Ingo ağaç heykellerini sergileyebileceği bir galeri kiraladı. Ayrıca küfürlü konuşma!"

"Sen ayakkabılarınla yatağa yatabildiğine göre ben de küfredebilirim! Ee, bunda ne var, birkaç dal satıp da mutfağa katkıda bulunsa fena mı olur?"

"Galeriyi bütün yaz için kiralamış. On dört bin krona. Ehliyet ve arabanın peşinatı için ayırdığım parayla ödendi."

İşte şimdi her şey aydınlanmıştı. Ingo'nun başı beladaydı. Sorun, belanın ne kadar büyük olduğuydu.

"Biliyor musun, bu odayı sen alabilirsin, ben atölyeye taşınacağım," dedi annem sakince. "Knotte de senin odana geçer."

Ahh! Bela çok büyüktü.

"Lanet olsun! Knotte'nin babasını kapının önüne koyamazsın! O zaman ben de şehirde bir ev kiralayıp Knotte'yle oraya taşınırım!"

"Koyamam mı?" dedi, şaşırmış bir halde. "Niye? Ingo senin umurunda mı? On yıldır yüzüne karşı homurdanan ben miyim? Hem sana küfretmemeni söyledim!"

"Ona alıştım ama. Ayrıca ona homurdanmayıp da kime homurdanacağım? Üstelik Knotte onu seviyor. Babası gibi sanatçı olabilmek için eve ağaç dallarını sürükleyip saatlerce uğraştığını görmedin galiba?"

"Çok yoruldum," diye mırıldanıp ağlamaya başladı annem. Yaşlar gözlerinden sessizce öyle bir boşaldı ki, sanki gözlerindeki musluğun contası bozulmuştu.

Knotte'nin yanına gittim.

"Hey, kaldır kafanı, şimdi gidip babayı bulacağım! Uzun sürmez," dedim. Biraz rahatladı, oturduğu yere biraz gömüldü ama gözlerini kitaptan kaldırmadı.

Sanki hiç ama hiç kıpırdamadan otururşa kötü bir şey olamazmış gibi.

ŞUBAT:

Pembe Dizi, Perde İki: Golf Sopalarıyla

Ingo'yu galerisinde suçluluk duygusuyla kıvranırken bulduğumu anlatmak doğrusu çok hoş olurdu. Sonra ona annemin ne kadar yorulduğunu anlatırdım, o da bana sanatsal bir patlama yaptığını, eserlerinin her birini on dört bin krona sattığını ama bunun pek bir önemi olmadığını, bizi çok özlediğini, aşçılık kursuna kayıt olduğunu söylerdi. Sonra mutfaktaki divanın üzerinde, burunlarını çekerek, annemle birbirlerine sarılırlar, Knotte de kollarını ikisinin beline dolardı.

Belki hâlâ keşfedememişsinizdir diye söylüyorum, maalesef işler her zaman böyle yürümüyor.

Her şeyden önce Ingo'yu nasıl bulacaktım? Nerelerde takıldığını bile bilmiyordum. Doğrusu bu beni hiç ilgilen-

dirmemişti. Eve dönüp anneme de soramazdım. Kapıyı çarparak hışımla dışarı fırladıktan hemen sonra tekrar eve dönüp bir şey unuttum denmezdi. Kayıp eşya bürosuna gidip üvey babamı kaybettim de diyemezdiniz. (Bu arada, şu üvey baba lafı berbat bir şey; kemik çerçeve gözlüklü, kravatlı bir adam canlanıyor insanın gözünde. Oysa Ingo, kıyafetleri çok yükseklerden kafasına fırlatılmış gibi görünen, iri ve tüylü bir adam.)

Nereden başlayacağımı bilemediğim için Pia'lara gittim. Anne babası daha geçen yıl boşandıklarından, aile krizleri konusunda benden daha bilgilidir, diye düşünmüştüm. Birbirimizi henüz tanımaya başladığımız günlerde bu konudan hiç bahsetmemiş, daha yeni yeni bölük pörçük bir şeyler anlatmaya başlamıştı.

"Babam anneme golf sopasıyla saldırdı ama sonunda maçı annem kazandı," demişti o zaman. "Adamı yere yatırıp üzerine çıktı."

Pia ile annesi alışveriş merkezinin yakınında bir apartmanda oturuyorlardı. Annesi hâlâ orada ama şimdi yalnız. Pia'nın asker olan, genç, tatlı bir ağabeyi vardı, uzakta bir yerlerde eğitim görüyordu. Pia ordu mensubu bir aileden geliyordu, babası binbaşıydı. "Ağır bir iş," derdi hep. "Ben de piyade hemşiresi olabilirim."

Pia evdeydi. Benzerini başka hiçbir yerde görmediğim tuhaflıktaki odasına kapandık. Odada bir yatak, bir gece lambası ve üzerine kitaplarını yığdığı tabureden başka bir şey yoktu.

"Ortalık o kadar dağınık ki, sıkı bir temizlik yapmam gerek," demişti bir seferinde.

Yıllar önce annesi onu bir doğum günü partisi vermeye ikna etmişti. Partiye ellerinde gençlik dergilerinden kesilmiş at resimleri ve popçu posterleriyle bir grup keyif faşisti çıkagelmiş, bunları tavandan yere kadar bütün duvarlara asmaya kalkmışlardı. Hatta aralarından biri, yatağına üzerinde "Kucakla Beni" yazan kalp şeklinde pembe bir yastık koymaya bile teşebbüs etmişti. O günden sonra odasına girmesine müsaade ettiği tek okul arkadaşı bendim.

Pia'ya evdeki problemlerden bahsederek, ne yapmam gerektiğini sordum.

"Aman, çok dikkatli ol," dedi. "Yoksa bu pembe diziyi senin yönettiğin duygusuna kapılırsın ve yazdığın senaryoyu takip etmeyecek olurlarsa kendini suçlamaya başlarsın. Arkasından da birbirlerini yemesinler diye, yemek tepsisini burnunun ucunda taşımak ya da eroin kullanmak gibi, dikkatlerini başka yöne çekecek şeyler yapmaya başlarsın.

"Onları asla anlayamayacaksın, nüfus kayıtlarına göre senden büyük oldukları kesin. Ama akıl yaşları fiziki yaşlarını karşılamıyorsa senin yapabileceğin bir şey yok. Ayrıca Ingo'yu niçin eve döndürmen gerekiyor ki? Bir anı olarak kalsa daha iyi olmaz mı?"

"Benim derdim Knotte!" dedim. "Sırf babasım görecek diye her cumartesi McDonalds'ta otursun istemiyorum. Ve Ingo onu alacak olursa ben öldüm demektir. O zaman

hayatını yaşlı annesine eşlik ederek geçiren, saçına ak düşmüş o kız kurularından biri olup çıkarım."

"Öyleyse Ingo'yu atölyeye yerleştirip kira talep et. Tuzak kurup küçük kuşları avlamak zorunda kalsa bile, kendi başının çaresine bakması gerektiğini söyle," dedi Pia. "Anneni çileden çıkaran bu değil mi, bütün yükü kadın çekiyor! Bunu Ingo'nun taş kafasına sokmalısınız."

"Olmaz, annem bu konularda o kadar sağlam karakterli değil," dedim. "Geceleri eline bir şişe şarap ve biraz salam alıp gizlice atölyeye gider, sonra ben de ta odamdan, kıkırdayıp iç çekmelerini ve yay gıcırtılarını dinlerim. Bazen yattığım yerden seslerini duyduğumda, sırf gıcıklık olsun diye odamdan fırlayıp kapılarının önünde birkaç tur atıyorum."

"Öyleyse benim sana pek bir yardımım olmaz," dedi Pia. "Benim gibi masum bir çocuğun. Annem hiç yay gıcırdatmadı, en azından babamla. Evliliklerinin son birkaç yılında babam dokunacak olsa annemin yüzü kararırdı. Ağabeyim evden ayrılır ayrılmaz annem onun odasına yerleşip kapının kilidini değiştirdi. Bazı geceler babamın kapının önünde dikilip, öfkeden kudurmasına rağmen yalaka bir sesle sızlandığını duyardım. Annem onun içeri almaktansa, golf sopasını tercih ederdi. En azından hafif olanını. Babam *driver* ile vuracak olsaydı ne yapardı bilmiyorum."

"*Driver* da ne?" dedim.

"Tahtadan yapılmış kocaman, ağır golf sopası. Babam kapıya genellikle onunla vururdu."

Ne kadar şakaya vurmaya çalışsa da, sesindeki acıyı hissedebiliyordum. Tıpkı Knotte gibi yutkunuyordu. Bir yere varamamıştık.

Eve döndüm. Knotte mutfaktaki divanda yüzü ışıl ışıl bir halde oturmuş, kocaman bir dondurmayı yalayarak çizgi roman okuyordu. Yatak odasının kapısı kapalıydı ve içeriden kıkırdamalar duyuluyordu.

Bu seferlik kriz atlatılmıştı.

*

Ailem ve ben böyleyiz işte. Pia'ya yaşadığı aile krizleri hakkında soru sormak aklımın ucundan bile geçmemişti. Şimdi gözümün önüne o küçük yutkunmaları geliyor. Senin için ne yaptım ki, Pia? Beni bırakıp gitmeni hak ettim. Elbette ya. Çok iyi anlıyorum. Bazen.

MART:

Haddini Bil!

Sanırım tam da kendimi evde dönen pembe diziye kaptırdığım sırada Pia'ya bir şeyler oldu. Taş Surat'ı ilk kez şubat tatilinden hemen sonra, mart başında gördüm.

Henrik'le yaşadığımız olaydan sonraydı.

Bizim sınıf oturmuş, övünerek birbirlerine tatilde yaşadıklarını anlatırken, Bette birden uludu.

"Hey çocuklar, Henrik'e bakın! Nasıl oturuyor! Ay, inanamıyorum!"

Tahta bir küreği andıran, parlak kavuniçiye boyadığı tırnaklarından biriyle Henrik'i işaret ediyordu.

Benim dışımda herkes Henrik'e baktı. Ben Henrik'in ne yaptığını zaten biliyordum.

Henrik hep cesaret edebildiği kadar yakınıma oturur; uzun birer yılana benzeyen bacak ve kollarıyla, bütün bedenini, gün çiçeği gibi bana çevirirdi. Onun güneşi bendim. Kimsenin fark etmediğini düşündüğü anlarda, durmadan bana bakardı. Söylediğim her şeye güler, ne zaman ona baksam, yüzü yeni olgunlaşmaya başlamış çilek gibi açık kırmızıya dönerdi.

İşte bunun için ona bakmaktan kaçındım. Ama ne yaptığını biliyordum. Ve şimdi IQ'su yüzündeki bir siyah nokta kadar olan Bette bile fark etmişti.

Henrik'in yüzü kızardı. Çilek yavaş yavaş olgunlaşıp koyu kırmızı bir renge büründü. Kol ve bacaklarını toplayıp dertop olmaya çalıştı.

"Henrik Linnea'ya bakıyor... Linnea'ya! Kollarını öyle bağlama Henry, Linnea'nın boynuna dola, istediğin bu değil mi?" dedi Bette.

Sınıftakiler kıkırdadı. Bette altın yumurtlamış kaz edasıyla çevresine baktı. Ee, ne de olsa nadiren espri yapabiliyordu, en azından espri yaptığın farkında olarak.

Henrik'in kollarını boynuma doladığını düşününce bile... böööğk... Kendimi öğle yemeğinde yediğim şeyi (jambonlu spagettiyi) kusacakmış gibi hissettim. O kollar boynumda birkaç tur atardı herhalde...

"Hadi ama, Linnea! Bak, ikiniz de aynı boydasınız. Sırtını kamburlaştırmadan dans edebileceğin biriyle birlikte olmak güzel değil mi?"

Bu Anna Sofia'ydı. Bette'nin yalaka finosu. Koyu mora

boyadığı tırnaklarını sallayarak konuşuyordu. Bir gün bu iki kızı boyunlarından yakalayıp, yumurta tokuşturur gibi kafalarını birbirine çarpıp bayıltacağım. Arkasından da elektrikli bir testereyle küçük parçalara bölüp, her bir parçalarını klozete attıktan sonra sifonu çekeceğim.

Zekice bir cevapla ağızlarının payım vermek yerine, böyle bir hayali tercih ettim. Bu arada ben de çilek gibi kızarmıştım, bunu hissedebiliyordum. Anna Sofia zehirli oklarını hedefe saplamakta ustaydı.

Okul balolarının kraliçesi olduğum pek söylenemezdi: Genç beylerin benim gibi kendilerine birkaç metre tepeden bakan kızlarla biraz sorunları var gibiydi. (Buna karşın, ancak dalaklarına erişen kısa boylu kızlardan pek şikâyetçi değillerdi!)

Genelde eğilip boyumu birkaç santim kısaltmaya çalışarak, daha doğrusu, bedenimin üst tarafını iyice sarkıtıp, iki ayağı üzerinde yürümeyi daha yeni öğrenmiş bir mağara kadını gibi ayaklarımı sürüyerek dans ederdim.

Bette çenemin altını gıdıklamak istermiş gibi kürekle-rini uzattı.

"Haddini bil!" diye tısladım. Ve teneffüs zili çaldı.

Kollarım bacaklarını toplayan Henrik, bana doğru acı dolu bir bakış fırlattıktan sonra, diğerlerinin peşine takıldı.

Markus'a duyduğum umutsuz aşk göz önüne alınırsa, benimle aynı durumda olan mutsuz ruhları en fazla benim anlamam beklenir! Anlıyorum da!

Bana âşık olma talihsizliğinde bulunan mutsuz ruh hariç.

Nedendir bilemiyorum ama artık Henrik'e katlanamıyorum. Yaptığı minik tekliflerin niye keyfini çıkaramadığımı, ateşini kontrol altında tutup bunlarla niye övünemediğimi, hatta bana duyduğu hayranlığı niye Bette'nin gözüne sokmadığımı bir türlü anlayamıyorum. (Herhalde böyle bir durumda Bette, çocuğun psikoloğa gitmesini söylerdi. Beni ancak bir sokak lambasının direği kadar çekici bulduğunu saklamaya gerek görmüyordu.)

Ama Henrik'e niçin katlanamıyorum? Birinci sınıfta çok iyi arkadaştık. Yaşıtı diğer oğlanlarla karşılaştırıldığında, insana benziyordu, hatta eğlenceliydi. Onun yaşındaki oğlanların çoğu, üzerinde yaşadıkları ağaçtan yeni inmiş gibi yumruklarını yerde sürüyerek yürürlerdi.

Her şey ikinci sınıfın ilk gününde başladı. O gün hasta olduğumdan okula gidememiştim. Herkes kiminle oturacağına karar verip yerleşmiş, bir tek Henrik'in yanı boş kalmıştı. Sınıfa girdiğimde umut dolu bir gülümsemeyle beni bekliyordu.

Bütün sigortalarım atmıştı. Sanki bedenim ve ruhum işgal edilmişti. Çaresiz onun yanına oturacaktım; büyük bir gürültü koparmadan yer değiştirmem imkânsızdı. Böylece ona karşı bir strateji geliştirdim. Aslında tam da böyle değildi. Henrik'i bir stratejinin eseri olarak yok saymaya karar vermemiştim ama içimde otomatik bir pilot devreye girmişti sanki. Yalnızca önümdeki ve bazen de arkamdaki sırada oturanlarla konuşuyor, Henrik bana bir şey derse

zar zor duyuyormuş numarasına yatıyordum. Sanki yanımdaki sandalye boşmuş gibi davranıyordum. Bir süre sonra Henrik mavi bir sise dönüşüp, benimle diyalog kurmaktan vazgeçti.

Bir gün yemekhanede, öğle yemeğinde, yan yana düştüğümüzde, yerimi değişirdim. Hayvanlar üzerinde yapılan deneylere son verme çağrısı yapan afişlerdeki hayvanların yüzleri gibi acıyla gerilmişti yüzü. Ona o kadar adice davranmıştım ki... Kendime duyduğum nefretten suratımı yumruklamak istiyordum.

Pia kuyruğuna takılan umutsuz hayranlarıyla kolay başa çıkardı.

"Biraz acı çekmeleri iyidir," demişti bu konuları konuşurken. " Duygusal gelişimlerini tamamlar. Bilirsin işte, gerçek mutsuzluğu tatmayan biri mutlu olamaz. Aslında bana teşekkür etmeleri gerek!"

Bu yönü biraz canımı sıkıyordu. Acıyı çok hafife alıyordu. Dürüst olmak gerekirse, birisinin benim için acı çektiğini düşünürken, ben de bir parça zevk alıyordum. Sanki bu beni biraz daha çekici kılıyordu.

"Eğer dediğin gibiyse, annen babanı çok mutlu etmiş olmalı!" dedim ve der demez de, keşke dilim tutulsa da böyle bir şey demeseydim diye düşünerek pişman oldum. Benim yanımda anne babasıyla dalga geçse de, ailesinin, içinde bir yerlerde kanayan bir yara olduğunu biliyordum.

Göz ucuyla Pia'ya baktım, kız biçim değiştirmişti. Ha-

fif çekik gözleri, çıkık elmacık kemikleri, koca ağzı, düz saçlarıyla taştan oyulmuş bir İnka heykelini andırıyordu. Zamanın ve mekânın dışında, erişilmez bir yerdeydi.

Bu gerçek olamazdı. Parmaklarımı iyice açıp, ellerimi korkuyla yüzünün önünde dolaştırdım. Gözünü bile kırpmadı, şaka yapar bir hali de yoktu. Bir kolumu yüzüne tutup dikkatle burnunun ve dudaklarının önünden aşağı indirirken, "Sen de ısır o zaman beni!" dedim pişmanlıkla. Isırdı, bu da şaka değildi. Öylesine ısırdı ki, çığlığı bastım, kolum kanamaya başladı, acıyla kıvrandım. Ama Pia da dünyaya geri dönmüştü. Cebinden hor kullanılmış, ıslak bir mendil çıkarıp yaranın üzerine bastırdı.

"Hanım evladı olma, acıya katlanabildiğini göster," dedi.

Eğer yüzü taş kesilip İnka heykeline dönmeseydi, belki konuşmalarımızı hatırlamayabilirdim. Bu yüzü ilk defa görüyordum, ama son olmayacaktı.

MART:

Elektroşoklar ve Meyve Sinekleri

Tamam, insanların konuşmalarına kulak misafiri olmaya bayılıyorum. Kantinde, otobüste, şehir merkezinde. Bunu bir çeşit sosyolojik araştırma gibi görüyorum, değişik hayat ve davranışlar hakkında bir fikir edinme çabası...

Ama insanların özellikle bana duyurmak için yaptıkları konuşmalara maruz bırakılmaktan nefret ediyorum. Mesela şubat tatilinin ertesinde, Bette ile Anna Sofia'nın konuşmaları gibi. Kantinde gelip benim masama oturarak, birbirlerine tatilde erkek arkadaşlarıyla neler yaptıklarını anlatmaya başladılar. Bütün konuştukları yatakta ve arabaların arka koltuklarında olup biten ucuz, cıvık, iğrenç şaklabanlıklardı. Sonra birden, varlığımı yeni fark ediyormuş numarasına yattılar.

"Şşşşt, Affa," diye kıkırdadı Bette, "Linnea'yı doğru yoldan saptırmayalım. Sanırım o hâlâ bekâretini kahramanca koruyordur! *Cunnilingus*un ne olduğunu anlatmamı ister misin, tatlım?"

Sofia çıngıraklı bir kahkaha attı. Gülerken eliyle ağzını kapayıp burnunu öyle bir buruşturuyordu ki, sevimliliğinden kusasınız geliyordu. Bu gülüşü şampuan reklamlarından arakladığı kesindi.

İnsanların bu tür iğrenç et muhabbetlerine, yaşadıkları her şeyi böyle pervasızca ortalığa saçıp dökmelerine bir türlü katlanamıyorum! *Cunnilingus* ne, elbette biliyorum ama gençlerin böyle şeyleri bilmesi gerektiği bir çağda niye doğmuştum ki? Eğer bahsettikleri bu kadar zevkli bir şeyse bile bunu, ayakkabı numarasından, çocukken en sevdiği oyuncağa kadar üç aşağı beş yukarı hakkında her şeyi bildiğim, benim için çok özel olan biriyle huzur ve sessizlik içinde keşfetmek isterim. Diğer türlüsü, tabiri caizse, konuya kıçından dalmak gibi bir şey. Bundan sonra işin ne heyecam kalır ki? Burnunu ters tarafa gömdükten sonra, başka her şey, mesela birisinin (her şey farklı olsaydı elbette Markus'un) kulağının arkasını, tam da saçın kıvırcıklaşmaya başladığı yeri koklamanın hiçbir cazibesi kalmaz.

Beni zıvanadan çıkartmışlardı, tek özürüm de bu!

"Aman dikkat et de Fredrick'in karşısına makyajsız ve takma tırnaksız çıkma, Bette!" diye tısladım. "Ha, bir de seni kollarının altına birer kova deodorant boca ederken gördüm! Bacaklarının arasını da o kadar taze ve güvende

hissediyor musun? Aldığın risklerin farkında mısın? Ya yemekte yine bezelye varsa? "

Son bölüm cidden çok adiceydi. Bette ile ben çocukluğumuzdan beri aynı sınıfa devam ediyorduk. İkinci sınıfta, matematik dersinin ortasmda nasıl gürültülü bir pırt yaptığını, sanırım bir tek ben hatırlıyordum. Herkes gülmekten yerlere yatarken, öğretmen bunun, özellikle bezelye yedikten sonra, herkesin başına gelebileceğini anlatmıştı. O günden sonra Bette'ye "Bezelye" lakabı takılmıştı ve bunun nedenini benden başka bilen yoktu.

Birdenbire bir kahkaha krizine yakalandım, gülmekten karnıma sancılar giriyor ama kendimi tutamıyordum. Gözümün önüne, yemyeşil bir yüzle yataktan kaçan Fredrick geliyordu. ("Sevgili Güzin Abla, öğle yemeğinde bezelye yemiştik ve tam erkek arkadaşım...")

Bette öfkeden kudurmuştu, sonradan düşündüğümde hakkını teslim ettiğim gibi, o anda yapılabilecek en doğru şeyi yaptı – veya en azından bunu niye yaptığını anlayabiliyorum. Bana doğru eğildi ve suratımın ortasına tokadı yapıştırdı. Ve sonra, arkasında Anna Sofia, kantinden çıkıp gitti.

Orada kalakaldım. Bin dört yüz göz bana bakıyordu. Ağızlar açık kalmış, sohbetler yarıda kesilmişti. Durumu kurtaracak başka bir şey bulamadığımdan, yapılabilecek en aptalca şeyi yaptım. Sanki okulun kantininde tokat yemek dünyanın en doğal şeyiymiş gibi etrafıma bakarak pişkin pişkin sırıttım.

Sanki orada tokat yeme özlemiyle yanıp tutuşarak oturmuş, yedikten sonra da neşeye gark olmuştum!

O sırada alt dudağımın titremesine izin verirsem, hemen o hafta okul değiştirmek ve araba tamircisi olarak çalışmaya başlamak zorunda kalacağımı düşündüğümü hatırlıyorum. Diş etlerim kanayana kadar sırıttım.

Aniden kantinin öbür köşesinde bir şey oldu. Birisi üzerindeki çaydanlık ve bardaklarla birlikte masayı devirdi. Bin dört yüz göz merakla o tarafa döndü. Pia'nın sesini duydum: "Siktir ya, bu masaların kaç tane bacağı var?" Demek ki olanları o da görmüş ve durumun inceliğini kavramıştı. Pratik zekâ.

Dikkat çekmeden kantinden sıvıştım ve dolabıma koştum, kafamı içine soktum, kolumda bir el hissedinceye kadar gözlerimi kırpıştırdım, kırpıştırdım, yutkundum, yutkundum. Ele baktım. Ilık, kuru, biraz çatlak ve artık tırnak namına geride ne kaldıysa kirliydi.

"Bir dakika boş bırakmaya gelmiyorsun," dedi Pia.

Beraber spor salonunun arkasındaki, biraz huzur bulduğumuz rampaya yürüdük. Ben sesimi tekrar buluncaya kadar konuşmadan oturduk. Ama hemen o konuya girmek istemedim.

"Büyüyünce cinsel danışman olacağım," dedim tiz, titrek bir sesle. "İnsanlara hiç seks yapmamalarını tavsiye edeceğim. Bence hiç kimseye faydası yok. Sıyrık, AIDS, eklem ağrısı, endişe ve bir sürü cinsel hastalıktan başka bir işe yaramaz. Ve çocuk. Yok, hamile kalamazsanız bu sefer de

bundan ötürü stres olursunuz! Niye dertsiz başınıza dert alasınız ki? Şimdi test tüplerinde bebek yapabildiklerine göre, insanların meyve sinekleri gibi çiftleşmelerine artık hiç lüzum yok. Ayrıca seks sürekli yerine getirilmesi gereken bir görev olduğu sürece, insanların bir kısmı bu görevi yerine getiremediğinden hep suçluluk duyacak. Açacağım kliniğe üzerinde, 'Ey Erkekler, Fermuarlarınızı Çekin!' yazan kocaman bir tabela asacağım."

Bir süre daha saçmalamaya devam ettim. Lafa dalması için Pia'ya bir sürü ipucu vermeme rağmen, oralı olmadı. Sonradan bunda bir gariplik olduğunu düşündüm. Yalnızca gözlerini havaya dikmiş, okuldaki bayrak direğinin ne kadar da uzun olduğunu düşünüyor gibiydi.

"Peki, seks yapmak istemeyen ama kendini bundan alamayan insanlara ne tavsiye ederdin?" dedi birden.

"Yani tecavüze uğrayanları mı kastediyorsun?" diye sordum şaşkınlıkla. Bir süre cevap vermedi.

"Demek istediğim yatmana izin verilmeyen biri varsa ve sen kendini tutamıyorsan. Yani yalnızca adamın... şey... paltosunu gördüğünde bile meyve sineği gibi oluyorsan..."

"Elektroşok tedavisi," dedim. "Sanırım bu işe yarar."

Kafam karışmıştı. Pia saçmalamıyordu, hatta ne olduğunu söylemeden, önemli bir şeyi konuşmak istiyordu. Ama o an destek ve sempatiye benim ihtiyacım vardı, benim başıma bir şey gelmişti.

Başka bir şey demedi, kendime acımama rağmen ben de sustum.

Ama onu o zaman konuşturup dinlemediğim için kalbim hep kan ağladı. Söylediği o minnacık şey üzerine derin derin düşündüm.

Palto?

Hatırladığım kadarıyla, o yıl yaşıtımız erkeklerin hiçbiri palto giymemişti... Yoksa giymişler miydi?

NİSAN:

Kareli Berenin İktidarı

Henrik'ten uzak durmama rağmen onun okulda dışlanmış bir tip olduğu söylenemezdi. Kendine has bir çevresi vardı.

Yaşıtlarımız arasında *politik bilince sahip* iki kişiden biriydi. *Piyasanın güçleri* hakkında uzun uzadıya konuşmaya bayılırdı, gazetelerdeki ekonomi yorumlarını ve borsa grafiklerini dahi okuduğu iddia edilirdi.

Politik bilince sahip diğer kişinin adı Magnus'tu, *işçi sınıfı* adına konuşurdu. (Anladığım kadarıyla *işçi sınıfı* deri ceket giyiyordu, ellerinde makine yağı, arka ceplerinde İngiliz anahtarı vardı.)

Her iki konuya da yabancıydım. Sanırım diğer kızlar

da benden farklı değildi. Bu tür tartışmalara pek karışmazdık.

Ama bir gün kendimi böyle bir tartışmanın ortasında buluverdim.

Elbette Pia'nın yüzünden. Nisan başıydı. Yarım saattir kantinde oturuyorduk. Günlük gazeteleri karıştırıyor, toplum bilimi dersinde tartışacak bir konu arıyordum.

Pia birden başbakanın gazetedeki eşofmanlı fotoğrafını işaret ederek, "Şu moda hastalıklı bir şey!" dedi. "Artık kimin iktidar sahibi ve yüksekte, kimin taşralı bir hödük ve aşağıda olduğu anlaşılmıyor. Eskiden böyle miydi ya! Kralların taçları, fabrika sahiplerinin melon şapka, puro ve hizmetçileri vardı! Şimdi sırf üç yılda bir oy veriyoruz diye hepimiz eşitmişiz gibi davranıyoruz. Başbakan dediğin eşofman mı giyermiş canım!"

Magnus yanımızda oturuyordu. Şöyle bir doğrulup Pia'ya baktı. Sonra biraz öksürerek, *havalı bir karşılığın* gelmekte olduğunun işaretini verdi.

"Yani azıcık seslerini yükselttiler diye, kralın çiftçilerin başını vurdurttuğu dönemlere dönmemiz daha mı iyi olur diyorsun? Yani çiftçilerin, ellerinde şapkaları toprak ağalarının kapısına dizilip, nefes almak için bile izin istedikleri zamanlara?"

"Hayır, onu kastetmedim," dedi Pia sakince. "Ben yalnızca yönetenlerle yönetilenleri bir bakışta anlamak istiyorum. Yani, demek istediğim, iktidar sahibi biri sıradan ölümlüler gibi aramızda dolaşıyor olabilir. Diyelim

ki, Stockholm'de bir sokakta, üzerinde sıradan bir takım elbise ve kravat olan ufak tefek yaşlı bir amcayla tanıştım. Diyelim ki, bu adam aslında İsveç sanayisinin yarısının sahibi, bir kahve molasında parasını dışarıya taşımaya karar verip, içlerinde senin babanın da olduğu bir sürü işçiyi işsiz bırakabilecek, beni de iflasa sürükleyecek güce sahip. Benim dediğim, en azından sırtına etrafı kürklü bir pelerin taksın ki kiminle karşı karşıyayım bileyim ve bu konuları konuşayım! Ya da başında kuş tüyü bir başlık ve etrafında da palmiye yaprağıyla onu serinleten biri olsun!"

Magnus biraz şaşırmıştı. Pelerin? Palmiye yaprağı? Yine de Pia'nın minik düşüncelerini düzeltme arzusuna karşı koyamadı.

"Senin tartışmaya çalıştığın şey, aslında demokrasinin temel sorunlarından biri..." diye başladı azametle. Daha ileri gidemedi, çünkü Pia, kendisinin aslında ne demek istediği hakkında başkalarının konuşmasına müsaade edecek bir tip değildi. Özellikle de kendisi ne demek istediğini açıklarken.

"Gördüğün gibi pratik bir şey!" diyerek, Magnus'u hiç duymamış gibi devam etti. "Örneğin bu kasabayı ele alalım: Mesela büyük bir şirket buraya bir sanayi tesisi kurmak istesin. Ve politikacılar da kasabanın merkezinin yarısını yerle bir edip milli parkın ortasından altı şeritli bir otoban geçirmeye karar versinler. Sonra da iş pahalıya patladı, bütçede para kalmadı diye bütün kütüphaneleri ve kreşleri kapatmak zorunda kalsınlar. İşte bu durumda, anlıyor musun, bu kararı alan adamların kim olduklarını gösteren bir

şeyler giymelerini isterim, tepesi ponponlu ve kareli bir bere olabilir mesela. Böylece onları kendi kapı önlerinde pusuya düşürebilir, havuzda veya eczanede üzerlerine atlayabilir ve hâlâ zaman varken bendeki akıldan bir parça da onlara verebilirim. Bir sonraki seçime kadar üç yıl bekleyinceye değin, park çoktan üç metre betona gömülür."

Aniden Henrik'in masamıza sessizce yaklaştığını fark ettim. Magnus'un hemen yanı başına dikildi. Görünüşe göre bir kereliğine de olsa onunla aynı safta yer alacaktı.

"Sanırım burada iki ayrı sorunu birbirine karıştırıyorsunuz," diye söze girdi; bence, tenezzül etti.

"Bir tarafta bilginin paylaşılması sorunu var: Bu konudaki bütün bilgilere nasıl ulaşacaksın? Ve diğer taraftan, geçerli komisyonlarca yapılmış ayarlamaları nasıl değerlendireceksin? Siyasetçilerin eylem özgürlüğünün sınırsız olduğunu sanıyorsun gördüğüm kadarıyla, ama aslında eylemleri bütçe sınırlamalarıyla belirlenir..."

Bu oğlanı yirmi yıl sonra TV haberlerinde izleyeceğimize kalıbımı basarım.

"Benim bir şeyi karıştırdığım yok!" diye bağırdı Pia. "Sanki onların kuzeni ya da arkadaşlarıymışız gibi, durmadan 'biz' yapmalıyız, 'biz'im buna gücümüz yok, diyen eşofmanlı iktidar sahipleri karıştırıyor ortalığı. Ben onların 'biz'inin bir parçası değilim! Bu yüzden de onları tanıyabileyim diye kareli minik bereler taksınlar. Onların yeni BMW'leri için yeni bir araba yoluna ihtiyacı varsa, benim de bisikletle gidebileceğim bir kütüphaneye ihtiyacım var

belki! Ve belki de en güzel yıllarımı çürümüş armutların, yani anne babamın sürgüsünü değiştirerek geçirmek istemediğimden, bütün yaşlılar için bakımevi istiyorum!"

Henrik Pia'yı durdurmak için elini kaldırdı.

"Hadi, yapma ama. İnsanlar birbirine bakmak için yaşamaz. Gerçek işlere ihtiyacımız var! İstesek de istemesek de politikayı yöneten piyasa güçleri..."

Aynı konu üzerine konuştu da konuştu ve gülümsedi; bence bu, kendinden memnun bir sırıtmaydı. Sanırım bundan sonra olacaklarda Henrik'e duyduğum karmaşık nefretin epeyce payı vardı. Boğazıma kadar dolmuştum, oturduğum sandalyeden hafifçe doğruldum.

"Henrik, rica etsem bir noktayı bana açıklama zahmetinde bulunur musun?" dedim kafamı yana yatırarak. "Şu *piyasa güçleri* dediğin şey nedir?"

Şaşırdı ve kızardı.

"Şey, ekonomiyi yönlendiren bir çeşit prensipler..."

"Yani demek istediğim," diye devam ettim, "yani bu güçler yerçekimi kanununa mı benziyor? Ya da, insan eli değmeden, gökyüzünden bizi yöneten başka bir dünyaya ait güçler mi bunlar?"

"Nereye varmak istediğini anlamış değilim," diye mırıldandı mutsuz bir ifadeyle.

"Şunu demek istiyorum; eğer bu güçler bir doğa kanunuysa mutlaka bir formülü vardır, $E = MC^2$ gibi yani, o zaman fizik kitabında ya da başka bir yerde bu formülü bulabiliriz. Yok, eğer başka bir dünyaya aitse, burada ufak

bir kilise kurarız, sen de başpapazı olursun. Yüzümüzü borsaya döner, diz çöküp günde üç kez ayin düzenleriz ve bütün ayinlerde, 'Tokyo, sıfır nokta beş yükseliş... New York bir puan düşüş...' diye borsa raporlarını okuruz."

Çevredekiler Henrik'e kıs kıs gülüyorlardı. Henrik kıpkırmızı kesildi.

"Benim şüphelerim doğru olabilir mi acaba?" diye devam ettim, "Şu *piyasa güçlerinin* ardında senin benim gibi etten kemikten insanlar olmasın sakın? Borsa eğrisinden inanılmaz kâr eden insanlar. Sıradan insanların hayatlarını daha yaşanası ve daha rahat kılan sağlık ve eğitim gibi şeylerin kâr getirmediğini ve bunlarda kesinti yapılması gerektiğini savunan, bütün büyük kârların tanklarda ve toplarda yattığını söyleyip yasaları yapan insanlar!"

Magnus'un ağzı açık kalmıştı. Ondan rol çaldığımı düşünerek, konuya girmek için fırsat kolluyordu. Henrik kuyruğu dik tutma çabasındaydı.

"Ne yani, hayalî bir dünyada yaşamıyoruz! Piyasa bize yalnızca gerçekten ne istediğimizi gösterir. Talep olmayan ürün üretilmez, *piyasa güçleri* belirler bunu. Eğer şimdi karnın tok ve sırtın pekse bunu bu güçlere borçlusun! Bunun için tank ve top üretilip yurt dışına satılıyor."

"Peki, bu topların namlusunun doğrultulduğu insanlara ne demeli? Aşlarına bomba yağdırılan insanlara? Biz Batılılar ucuz muz yiyelim diye, bütün gün çırpınmasına rağmen çocuklarının karnını bile doyuramayan insanlara? Sanırım bir şeyler isteyen 'biz'den başkaları da var. Ama

Henrik'çiğim, yine de sen *piyasa güçleriyle* flört etmeye devam et. Kim bilir, belki yakın bir zamanda seni boynunda elde boyanmış ipek bir kravat, altında Ferrari'yle okula gelirken görürüz!"

Şimdi insanlar Henrik'e açıktan açığa gülüyorlardı. Aslında Henrik'te öyle borsa aslanı tipi yoktu, bu yüzden yaşlı, inatçı bir buldok gibi piyasayı savunmasını bir türlü anlayamıyordum.

Etrafımızdaki kalabalık dağılmaya başladı; eğlence bitmişti. Henrik yüzünü yere eğmiş, elindeki tükenmez kalemi çıtlatarak öylece oturuyordu. Birden siyah saçlarının biraz garip göründüğünü fark ettim, annesi kesiyor olmalıydı ama çok da başarılı değildi. Üzerindeki süveterin boynu ve kolları esnemişti, sanki yüzlerce defa yıkanmış gibiydi. Aslında Henrik'i başka bir süveterle de görmemiştim!

Hayır, Henrik'i boynunda ipek bir kravatla bir Ferrari'nin içinde hayal etmek epeyce zordu. İnsanların bu kadar gülmesinin sebebi de buydu.

Bende jeton ancak düşmüştü.

Pia önce ona, sonra da bana baktı. Sonra dudaklarını kenetleyip kaşlarını kaldırarak kafasıyla Henrik'i işaret etti. Onunla konuşmam gerektiğini düşünüyordu.

"Mecbur muyum?" diye cırladım.

Cevap vermedi ama sanki kusacakmış gibi bir hareket yaptı.

Eğer bu işi halletmezsem, kendimi çok kötü hissedece-

ğimi anlatmaya çalıştığını biliyordum. Pia ile ben birbirimizin ne demek istediğini, çok küçük jestlerden anlayabiliyorduk. Aynı şekilde düşünüyor ve birbirimizi çok iyi tanıyorduk. Sanki ruhlarımız Siyam ikiziydi. (Ve bu ikizlerden biri kesilip alındığında, geride kalanın hayatta kalma şansı ne kadardır ki?)

Kısacası, sonunda gidip Henrik'in yanına oturdum.

NİSAN:

Dostane Bir Bilek Güreşi

Henrik gözlerini dikmiş, bir zamanlar tarçınlı çörek olan şeye bakıyordu. Çöreği parçalara ayırmış, üzümlerini, fındığını ve ekmeğini ayrı bir tarafa yığmıştı. Derli toplu, mükemmel ve bütünüyle anlamsız. Plastik bir kaşıkla yığınların arasma küçük, düz sokaklar çiziyordu.

Yanına oturduğumda kafasını kaldırıp bakmadı.

Söyleyecek bir şeyler bulabilmek için kendimi zorladım.

Ama bulamadım.

"Pardon" öylesine ağızdan çıkan bir şeydi, yani kalpten gelmezdi. "Pardon, saat kaç?" Eh, olabilir. Ama, "Pardon, sana sonbahardan beri eziyet ettim." Hayır... Olmaz.

"Bilek güreşi yapmaya ne dersin?" dedim sonunda.

Hafifçe gülümsedi ama plastik kaşıkla, tarçınlı çörek kırıntılarından sokaklar yapmaya devam etti.

Uzunca bir süre sessizce oturduk.

"Ben sana ne yaptım?" dedi birden, ortasından kırılan bir sesle.

Her şeyi kastediyordu; biraz önce fırlattığım zehirli okları, ona şimdiye kadar, içeri girip temiz halının üzerine yatan kirli bir kediyimiş gibi davranmalarımı.

Elbette, bunu hak edecek hiçbir şey yapmamıştı. Yalnızca yanlış zamanda ve yanlış bir yerde karşıma çıkan yanlış biriydi... Bu onun hatası değildi...

Biraz düşündüm, şimdi bir şekilde onun yanında oturuyorsam en azından dürüst olmaya çalışmalıydım.

"Şeyy, tamam, bulunmaz Hint kumaşı değilim," diye durumun vahametini tartarak söze başladım. "Birisi benimle ilgilenir, bana karşı nazik davranmaya çalışırsa, nedenini bilmiyorum ama arkasında hep bir bit yeniği ararım. Ya da benimle ilgilendiği için standartlarının çok düşük olduğunu düşünür, ondan uzaklaşmaya çalışırım."

"Groucho Marx'ın, bir kulübün üyelik teklifini, sırf kendisi gibi insanları kulübe kabul ettikleri için reddettiği söylenir," diyerek bir dudağının kenarıyla gülümsedi.

Sesi daha neşeliydi. Ne demek istediğimi çok iyi anlamıştı.

"Evet. Sana uzun zamandır kötü davranıyorum, ama...

Bak, senin flor bardağını alıp ağzımı çalkalayabilirim," dedim. "Hem de yutarım."

Birden ilkokuldayken bunu benim için yaptığı aklıma gelmişti. O zaman bize florlu su verip ağzımızı çalkalamamızı isterlerdi, bundan nefret ederdim. Henrik bana karşı hep sevgi doluydu.

Bense iyiyi kötüyü ayırt edemeyen nankör bir yaratıktım. Pratik, genç bir adam! Notları muhteşem, geleceği parlak! Niçin ona yatırım yapmıyordum ki? Giysilerimizin cebinde cep telefonlarımız, yan yana geleceğe süzülürdük!

Umut dolu gözlerle bana bakıyordu.

Ah, hayır. Bu kadar da duygusal olmamalıydım yoksa kendimi kaybedecek, daha vahim yanlış anlamalara yol açacaktım. Acaba eskilerde söylenen şu, "Senin dünya ahret bacın olacağım," cümlesi hâlâ yürürlülükte miydi?

Hayır, hayır, bunun modası geçmişti. Üstelik Henry'nin üç kız kardeşi olduğunu biliyordum. En son isteyeceği şey bir kız kardeş daha olurdu.

Bunların yerine kendimi onu paylarken buldum.

"Senin şu *genç borsa kaplanı* havalarına dayanamıyorum," dedim. "İstediğin kadar zengin, ünlü olabilir ve kariyer için iş dünyasına istediğin yatırımı yapabilirsin, ama benden bunları yutmamı bekleme. Bunlar bana uymaz! Ben umutsuz bir vakayım, hiç değilse bu zaman için. Benim tek istediğim yoksullara el uzatmak, Afrika'ya gidip, acılarını dindirmek için insanlara yardımcı olmak. Sana çok komik

geliyor değil mi? Hadi gül, hesaplar benden, ama sıra sana da gelecek."

Gülmedi, aksine bir süre düşündü. Herhalde, hâlâ yanımda oturduğuna göre, kendisinin de dürüst olması gerektiğine karar verdi.

"Sanırım *borsa kaplanı* olmayı başarabilirim," dedi alçak bir sesle. "O kadar zor bir şey değil. Bu işin jargonunu öğrenirsin, arkasından da, kendini olduğundan farklı pazarlar, hamleni yapar ve kazanırsın. İnsanlar imaj satın alıyor! Aslına bakılırsa, kendimi genellikle bir sahtekâr gibi hissederim ama başka ne seçeneğim var ki? Köşeli çenesi, kocaman pazılarıyla kızların bayıldığı erkeklerden olamayacağım kesin. Bira içmeyi bile sevmem ki ben. Ve insan bir şey olmalı."

"Evet, ama granit çenesi üç kilo çeken bir bazuka bile olsan beni etkilemez."

"Biliyorum, belki de sana takılıp kalmamın nedeni de bu. Ne istediğine dair en ufak bir fikrim yok! Ne istiyorsun? Elinde cirit, kaslarını göstererek ortalıkta dolaşan Markus gibi birisini mi?" Bakışlarını çörekten alıp gözlerime dikti.

Demek ki, şu eski televizyon dedektifleri gibi beni izlemişti! Hayır, işte buna dayanamazdım.

"Henrik, çok ileri gittin, hem de fazlasıyla! Sınırlarıma dayandın! Ofsayttasın, ya da işte ne deniyorsa!"

Yine bir süre sustu.

"Tamam, hadi bilek güreşi yapalım," dedi sonunda. Ve yaptık!

Eli biraz terliydi. İlk defa birbirimize dokunuyorduk. Düşündüğüm kadar kötü değildi ama içimde çanlar da çalmadı.

Sonunda giderek bir oyuna dönüştü, o benim kazanmama karar vermiş, ben de onun bu kararını kabul etmemeye karar vermiştim. Bir süre öyle devam ettik.

Ve sonunda mesele halloldu! Zil çaldığından, ikimiz de kalktık. Sanırım ikimizin de bir süre düşünmeye ihtiyacı vardı. Ama o ağır hava dağılmıştı.

Yine de teşekkürler, Pia. Bundan birkaç ay sonra büyükannemin evindeki gömme dolabın içinde, duvarımın yanında otururken, işler sarpa sardığında kafamda hep seninle konuştuğumu fark ettim birden. Sanki hâlâ buralarda bir yerlerdesin, bu kadar uzun zaman geçmiş olmasma rağmen...

MAYIS:

Maça Papazına Dikkat Et

Tuhaftır, Pia evime hiç gelmedi. Ama bir kere birlikte büyükanneme gitmiştik. Beden dersindeydik, uzun bir sabah yürüyüşüne çıkma ödevi vermişlerdi. İstediğimiz yöne yürüyebilirdik, yönümüzü belirledik ve ağır adımlarla yürümeye başladık.

Yolda ona büyükannemden bahsettim. Kasabanın beş kilometre dışındaki küçük, çirkin bir evde tek başına yaşıyordu. Daha ben doğmadan da orada yaşıyormuş. Dedem benim için tam bir muammaydı; büyükannem anneme dedemin o doğmadan önce yurtdışma taşındığını söylemiş, başka da bir şey anlatmamıştı.

"Bazen dedemi büyükannemin bile tanımadığı duygu-

suna kapılıyorum," dedim Pia'ya. "Sanırım büyükannem eskiden çapkın bir kadınmış"

Pia büyükannemden hoşlanmış gibiydi.

"Saçlarını boyayıp takma kirpik takıyor mu?" diye sordu. "Sonra siyah uzun sigara ağızlığı ve beş halkalı kolye?"

"İstersen tanışabilirsin! Falına da bakar, buna bayılır. Anneme göre bir kedi ne kadar roman okuyabiliyorsa büyükannem de o kadar fal bakabiliyormuş, insanlara nasıl yaşamaları gerektiği hakkında çaktırmadan öğüt verebilmek için bir deste iskambil kâğıdına sığınıyormuş. Doğrusu öğüt vermekten zevk alıyor."

"Bana uyar," dedi Pia. "Ben fala inanmam, ama görmüş geçirmiş yaşlı kadınlara inanırım."

Büyükannemin dış kapısı her zamanki gibi açıktı, doğrudan eve girdik. Hep, "Siz dışarı hava almaya çıkıp biraz dolaşırken, bir fincan kahve içmek için uğrayan biri kapınızı kapalı bulursa, ne kadar üzülür, bir düşünsenize?" diyen büyükannem, kapısını yalnızca çok uzaklara gittiğinde kilitlerdi. O evde olmasa bile, bir fincan kahve içmek isteyen arkadaşları içeri girer, neyin nerede olduğunu bildiklerinden kahvelerini yapıp içerlerdi. Bir seferinde, "Peki ya eve hırsız girerse?" diye sormuştum. "İşte o zaman yürüyüşe çıkanlar, yanlarında termos taşımak zorunda kalırlar," demişti.

Onu oturma odasında bulduk, hamağa uzanmış, yüzüne bir erkek şapkası kapatmış uyuyordu. Ayaklarımızın

ucuna basarak mutfağa geçip, onu uyandırmadan önce kahve yaptık. Uyandığında önce bir hıçkırdı, şapkayı yüzünden aldı, memnun bir ifadeyle hamakta sağa sola sallanmaya başladı. CD çaları işaret etti, ben de düğmesine bastım. Neşeli bir akordeon müziği yayıldı odaya. Büyükannem bu Cajun müziğini çok severdi. Uzun yıllar hakkıyla yaptığı ilkokul öğretmenliğinden emekli olurken, kendisine verilen altın saati, "Şimdi ihtiyacım olmayan bir şey varsa o da bu saat herhalde," diyerek geri çevirmiş ve saatin parasıyla bir CD çalar almıştı.

İçinde bir sürü saksı çiçeğinin olduğu kocaman pencerelerden içeri güneş dökülüyor, duvara asılı kafesinde küçük bir papağan gürültüyle gevezelik ediyordu. Ben kendimi bildim bileli o papağan oradaydı; biraz hayal gücünüz varsa, Fransızca bir şeyler dediğini duyabilirdiniz.

Büyükannem yana doğru sallanıp bir koltuktan destek alarak elini Pia'ya uzattı.

"Ben Elizabeth," dedi.

"Pia!" dedi Pia ve tokalaşırken merakla birbirlerini süzdüler.

Sonra büyükannemin baharat dolabına sakladığı Belçika çikolatası eşliğinde kahvelerimizi içtik. "Aslında kendimden saklıyorum bu çikolataları," diye açıkladı büyükannem. "Nerede olduğunu bilirsem bir oturuşta koca bir kutuyu silip süpürüyorum. Neyse ki şu sıralar yeterince unutkan oldum, nereye koyduğumu hatırlayana kadar birkaç gün geçiyor."

"Peki, şimdi nasıl buldun?" diye sordum.

"Şans eseri! Artık zulalarımın yerini ezberlemeye başladım. Bir de, acilen ihtiyaç duyarsam diye, nereye sakladığım bir kenara not ediyorum," dedi memnun bir ifadeyle.

Ardından yaşlanmanın nasıl bir şey olduğu hakkında sohbete daldık, arkadaşlarımı büyükannemin evine getirdiğimde, sıkça konuşulan konulardan biriydi yaşlılık. Ama o alışıldık yaşlılık sohbetlerine benzemezdi: Büyükannem, oturup da eski günlerde her şeyin, hatta havaların bile çok daha iyi olduğu konusunda nutuk atan tiplerden değildi. "Gençlerin yaşlılardan öğrenmek istediği tek şey, yaşlanmaya nasıl katlanıldığı," derdi hep. "Birçokları bunu düşünmek bile istemez, bir gün kendilerinin de yaşlanacağını akıllarına bile getirmezler."

"Yaşlandığında, nasıl yaşlanacağını düşünmenin zamanı gelmiştir!" dedi büyükannem. "Nasıl yaşlandığınız, nasıl bir hayat tercih ettiğinize bağlıdır. Bu nedenle, henüz fırsat varken bu tercih yapılmalı. O zaman hayatınızın sonbaharında, Niçin Madagaskar'a gitmedim, niçin Kjell-Evert'e onu sevdiğimi söylemedim, niçin motosiklet ehliyeti almadım, diye sızlanmazsınız."

"İnsan genellikle bunu sonra yaparım, şimdi şunu yapayım diye düşünüyor," dedi Pia. "Ölmeden önce şunu mutlaka yapayım dediğim bir şey olmadı!"

"Benim de olmadı," diyerek iç çekti büyükannem. "Ama arada bir, doğum günlerinde falan, ölümlü olduğu-

nu hatırlamanın hiçbir sakıncası yok. İnsanın, şunu yapmak istiyordum ama içimde kaldı, demeden yaşaması lazım. Böylece zamanı geldiğinde, gönül ferahlığıyla koltuğunuza gömülüp ölümü beklersiniz, ölüm sizin için istenmeyen bir sürpriz olmaz."

"İstediğim her şeyi yapabilmem için en az yüz kırk yıl çalışmam lazım," dedim.

"Ama her şeyi denemek zorunda değilsin ki, hatta mümkün olan her şeyi bile!" dedi büyükannem. "Sanki hayat sonsuz bir lunaparkmış gibi, o çadırdan bu çadıra nefes nefese koşarak hayatını berbat etmenin bir anlamı yok. En çok hoşlandığın yerde dur. Yani bir seçim yapmak zorundasın, bilinçli bir seçim yapmak işi şansa bırakmaktan her zaman daha iyidir. Örneğin hem motosiklete binip hem de kuşların ötüşünü dinleyemez ya da hem en tehlikeli işlere soyunan bir dublör, hem de yedi çocuk annesi olamazsın..."

Tabii ki büyükannem falımıza da baktı. Ben kendi mutluğunu başkalarının mutluluğu için feda eden kurban karakterli bir tip olduğumdan, kendime dikkat etmeliymişim. Aslında bu iyi bir şeymiş ama eğer yanında hizmetçi olmak istemiyorsam maça papazına dikkat etmeliymişim. Sonra da Pia'nın falına bakmaya başladı.

Mutfağa gittim, fincanları ve hazır elimi atmışken lavabodaki bulaşıkları da yıkadım. Sarırım canı istediğinde, büyükannem bulaşık yıkamayı da unutuyordu.

Geri döndüğümde bizimkiler hararetli bir sohbete dal-

mışlardı. Büyükannem bir şeyler açıklıyor, Pia da başını sallıyordu. Onları rahat bırakıp papağanın yanına gittim ve onunla bir süre Fransızca konuşmaya çalıştım. En sonunda büyükannem ile Pia beni yanlarına çağırdılar. Konuşmaları bitmişti. Pia'nın gözleri yaşarmıştı.

Evden ayrılırken büyükannem Pia'nın yanağını okşadı.

"Kendine karşı fazlasıyla acımasızsın," dedi yavaşça. "Bir süre çok dikkatli olman gerek. Bir daha gelirsen çok sevinirim."

Okula dönerken, büyükannemin ne demek istediğini öğrenmek için Pia'nın ağzından laf almaya çalıştım. Ama yüzü yine taş kestiğinden bu mümkün olmadı.

"Çeneni kapa da kendi maça papazına dikkat et," dedi yalnızca, ben de ayak diremedim.

MAYIS:

Şu Pusulalar Tam Çöplük

Kar kalkmış, bahar birden yüzünü göstermişti. Böylesi ani bir değişim, yalnızca bizim yaşadığımız yere özgüydü. Kızakların, birdenbire karaya oturmuş gemiler gibi, çakılların üzerine gömüldüğünü, huş ağaçlarının tomurcuklandığını görür ve birkaç gün sonra baharın bütün ihtişamıyla boy göstereceğini bilirdiniz. Her bahar, İsveç atletizminin babası Ling adına düzenlenen İsveç Ulusal Atletizm Günü kutlanırdı. Bu yıl da yeni tomurcuklanan huş ağaçlarının arasına dalacak, ormandaki vahşi hayatı birbirine katıp hayvanları ürküterek, kavuniçi bayrakların peşine düşecektik.

Ormanda yön saptama alıştırmasına bir itirazım yoktu. Sonuçta çocukken oynadığınız hazine avcılığından pek

de farklı değildi. Ama o gün Pia'nın halinde bir tuhaflık vardı. Yaralı bir av hayvanı gibi huzursuzdu ve çenesi hiç durmuyordu.

Başlama işaretini verecek görevlileri beklerken bizim yaşlardaki ufak bir kalabalığı, atletizme nasıl delice tutkun olduğu masalıyla eğlendirdi.

"Annem koşu ayakkabılarımı saklamak zorunda kalır hep," dedi. "İdman yaparken bedenin ürettiği uyuşturucuların bağımlısı oldum resmen, bilirsiniz işte, sizi neşelendirip acıyı hissetmenizi engelleyen maddenin. Adı neydi, endorfin mi ne? Evet, o işte, ben tam bir endorfin bağımlısıyım, her gün spor yapmazsam endorfin krizine girerim! Koşmama müsaade etsin diye her akşam anneme yalvarırım: Yalnızca kısa bir tur, derim, istediğim an durabilirim... Ama yine de annem ayakkabılarımı saklar, ben de banyoya girip gizlice hoplayıp zıplar ve mekik çekerim..."

Onun gevezeliğini ciddiye alan tek budala, sınıf arkadaşı, Kalle Kula adında bir oğlandı. O kadar çok spor yapıyordu ki muhtemelen beyni bile kasa dönüşmüştü.

"Oooooo," dedi hayranlıkla. "Peki, kaç kilo kaldırabiliyorsun bakalım? Seni hiç spor salonunda görmedim!"

"Spor salonu mu!" dedi Pia küçümseyen bir ifadeyle. "O tür yerlere gider miyim sanıyorsun? O tür yerler yalnızca amatörler için. Üstelik sayısı fazla olmayan bizler, P. H. Ling'in mezarının başında gücümüzü yalnızca iyi şeylerin hizmetinde kullanacağımıza dair gizli bir yemin ettik! Mesela ben yaşlı bayanları karşıdan karşıya geçiriyor,

hastanelere gidip şişman hastaların yataklarından kaldırılmasına yardım ediyor, yalnız yaşayan annelerin bebek arabalarını dört kat yukarı çıkartıyorum. Ee, senden ne haber Kalle, gözün kesiyor mu? Eğer yaparsan, insanlık için belki de senin bile bir değerin olur ve o küçük terli hayatın bir anlam kazanır!"

Kalle kaşlarını çattı. Etraflarındaki güruh, sanki bir maç izliyormuş gibi sırıttı.

Nedenini bilmiyorum, ama bu konuşma hoşuma gitmemişti. Pia'da bir tuhaflık vardı. Sanki söylediklerini gerçekten ciddiye alırmış gibi konuşuyordu, bazen sesi titriyordu. Kalabalığı kendi tarafına çekmeyi önemser gibiydi. Sonunda sırayla çıkış çizgisine çağrılmaya başladık. Pia ile ben sonlardaydık, bunu fırsat bilip onu bir kenara çektim.

"Şu aptal çocuğu ezmekle eline ne geçti?" dedim. "Sonuçta solungaçları analog stereoyla dolmuş bir tip, zaten zekâsıyla yeterince sorunu var!"

"Bir kum torbasına ihtiyacım vardı," dedi Pia meydan okurcasına. "Bugün hınzırlığım üzerimde, Neanderthal alnı, kaslı karnıyla tam dişime göreydi. Kısacası, yoluma o çıktı."

"Aybaşı mı oldun?" diye sordum.

Bana bakıp sırıttı, neşesiz bir sırıtmaydı

"Tam tersi!" dedi.

Tam tersi mi?

Pia'nın sırası gelmişti, elinde harita ve pusulayla koş-

maya başladı. Ondan on dakika sonra da ben koşmaya başladım.

Kolay bir rotaydı. Kırk beş dakikada bitirmiştim. Ama final çizgisinde Pia yoktu.

Aradan yirmi dakika geçtikten sonra görevlilere onu görüp görmediklerini sordum: "Herhalde arkadaşım Pia'nın başına bir şey geldi," dedim. "Koşuya başlamasının üzeriden bir saat geçti ama hâlâ ortalarda yok!"

Çalıların yanında uzanmış kaslarım güneşlendiren Kalle Kula çiğ bir kahkaha attı; tabii gömleğini çıkartmış ve etrafına hayranı, yalaka bir grup toplanmıştı.

"Hah, Pia yeni bir spor icat etti herhalde! Söyle ona ormanda beklesin, biraz sonra ben de gelip onunla pratik yapacağım."

Cevap vermedim. Son katılımcılar da döndükten sonra, gerisin geri ormana dalarak Pia'yı aramaya başladım. Görünürlerde yoktu. Yarış hattını kollayarak çemberler çizip ona seslendim.

Cevap yoktu.

Neredeyse eve gitme saati gelmişti. Okulun kiraladığı otobüsün kalkmasına on beş dakika kalmıştı. Daha yüksek sesle bağırmaya başladım: "Piiiiiaaaaaa! Piiiaaaaaa!"

Sessizliğe bağırarak, geçen yıldan kalma yaprakların üzerinde kaya tökezleye koşarken, içimde bir ses kötü bir şeyler olacağım söylüyor, sanki ayağımın altındaki toprak yarılıyordu. Belki de, bütün o yaşananlardan sonra, şimdi bana öyle geliyor.

Sonunda onu buldum. Rotadan epeyce uzak bir yer-

de, bir ağacın altındaydı. Kollarını bacaklarına dolayıp iki büklüm oturmuş, gözlerini önüne dikmişti. İşitmiyor gibiydi.

"Pia, ne oldu? İyi misin?"

Beni gördüğünde şaşırmadı, sanki ben hep orada, yanındaymışım da, onun düşünecek benden çok daha önemli şeyleri varmış gibi yüzüme baktı. Uzaklardaydı. Yüzü yine taş gibiydi.

"Bu haritada yanlış bir şeyler var," diye mırıldandı. "Bize verdikleri haritalar hep yanlış. Yolumuzu nasıl bulacağız, hiçbir şey bilmiyoruz ki! Lanet Olsun!"

Sonra hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

Ne yapacağımı bilemiyordum. O ana kadar Pia'nın ağlayabileceğini hayal bile etmemiştim.

Yavaşça sırtını sıvazladım.

"Haritandaki hata ne, Pia? Bu yarışın kaç saatte bitirildiğinin ne önemi var? İsveç jimnastiğinin babası öleli yüz yıl oluyor!"

Cevap vermedi. Derdinin yarış olmadığını elbette anlamıştım ama onu nasıl teselli edeceğimi bilemiyordum; ne istiyor, ne düşünüyordu? O anlatsın istiyordum ama anlatmadı.

Derin bir nefes alıp oturduğu yerden kalktı.

"Ayrıca bize verdikleri pusulalar tam çöplük!" dedi ve pusulayı ipinden şöyle bir sallayıp ormana doğru fırlattı. "Hadi gel, gidelim."

O gece rüyamda kreşteki o delikli oyuncağı gördüm. Kare tahtayı kare delikten geçirmeye çabalarken, sanki

camdan yapılmış gibi paramparça oldu. Uyandığımda içimde tarifsiz bir sıkıntı vardı, kalbim deliler gibi çarpıyordu.

Tam tersi?

HAZİRAN:

4 Haziran, Saat 22:15

İSTEMİYORUM. Daha fazlasını anlatmaya gücüm yok.

Pia'nın nasıl öldüğünü illaki bilmek istiyorsanız gidip şu lanet olası gazete haberlerini okuyun!

Bunu, bugün bile düşünmeye gücüm yok.

Çok zamanımı alsa da, bunu düşünmemeyi öğrendim artık. Bunu düşünmek kapanmamış bir yaraya parmak sokmak gibi bir şey. Herhalde ancak yetmiş yaşında, Alzheimer'ın merhameti devreye girdiğinde, bu acıya katlanabileceğim.

Alın işte, gazeteden kestiğim kupür, cüzdanımda, özel bir plastik bir kılıfta taşıyorum. Arkasını uğurböcekleri, yıldızlar ve kurukafalarla kapladım.

GENÇ BİR KIZA TREN ÇARPTI

Perşembe akşamı, tarifeye göre Stockholm'e akşam 22.15'te varacak olan tren, on altı yaşında bir genç kıza çarptı. Kaza Trehöringen Gölü'nün güney ucunda, trenin viraja girip görüş mesafesinin daraldığı yerde meydana geldi.

Kazadan hemen önce, adını vermeyen bir kadın polisi arayarak, bahsi geçen yerde bir kaza olduğu ihbarını yaptı. Hemen harekete geçen polis, tarif edilen yerde, rayların kenarında kızın parçalanmış cesediyle karşılaştı.

Yapılan araştırmalar sonunda polis, kurbanın kendisi olduğunu düşündükleri genç bir kızın, merkez istasyondaki görevlilere, tren yolunun en ıssız yeri hakkında sorular sorduğunu tespit etti. Kurbanın bisikleti olay yerine yakın bir yerde bulundu.

İlk önce bir hayvana çarptığını düşünen tren makinistinin halen kazanın şokunu atlatamadığı bildirildi.

Jenny o gece hastanede çalışıyordu. Ne gördüğünü ya da Pia'nın ne kadar berbat durumda olduğunu hiçbir zaman anlatmadı. Ama ertesi sabah işten hemen sonra bana geldiği için ona müteşekkirim, bunu hep hatırlayacağım.

Pazartesi sabahı, kapının zilini çaldığında saat altıydı. Annem beni sarsarak uyandırdı. Bu kadar erken bir saate kapı çalındığı için öfkeliydi. Tıslayarak, "Kız arkadaşlarına akşamın daha erken saatlerinde gelmelerini tembih eder misin?" türünden bir şeyler geveledi. Saatin gecenin on ikisi olduğunu sanıyordu. Sabahlığını ters giymişti.

Evet, her detayı hatırlıyorum.

Jenny holde bekliyordu. Beni kolumdan tutup oturma odasındaki divana sürükledi, yüzü şiş ve kederliydi.

"Sana bir şey söylemem gerek," dedi. "Pia kaza geçirdi. Öldü. Senin hemen öğrenmen gerektiğini düşündüm."

Zeki bir kızdı. İntihardan, trenden, daha sonra sessizce içime işleyecek olan şeylerden hiç bahsetmedi.

Parçalanmış cesedine küçük bir çocuğun rastlayabileceği, bu yüzden hayat boyu kâbus görebileceği ihtimaline karşın, intihar etmek için ıssız bir yeri seçip, onu nerede bulacaklarını önceden polise bildirmek tam Pia'ya göre bir şeydi.

Bu konuyu daha fazla konuşmak istemiyorum. Ama mutlaka söylemem gereken tuhaf bir şey var. Öldükten sonra Pia'yı düşündüğümde, yemin ederim ki, yüzünü hatırlayamadım. Saç rengi, göz rengi, kilosu hakkındaki soruları cevaplayabilirdim ama yüzü, gözünüzün önünde beliren ve siz odaklanmaya çalıştıkça kayıp giden benekler gibiydi. Bunu anlayamıyor, ama onu unuttuğum için o kadar çok utanıyordum ki.

HAZİRAN:

Yalancıktan Ölmek

Doğal olarak cenazesine gitmeyecektim. Pia'nın cenazesine gitmek mi? Ne saçmalık! Bu onun öldüğünü kabullenmek demekti.

Yapma, Pia! Son uğurböceği çıkartmamızı, odanın çıplak duvarlarına tablo asmaya çalışanlardan birine verebilir miyiz? Basketbol oynarken attığım pası Bette yakalayabilir mi? Hayır, Pia! Beni kandıramazsın! Son ver artık şu aptalca şakaya!

Onun cenazesine niçin gitmek istemediğimi anlattığımda annem, "İşte tam da bu nedenle gitmelisin," dedi. "Kesinlikle cenazeye katılmalısın, en azından yolun bir kısmını kat etmiş olursun."

Kolunu boynuma dolamaya çalıştı, geri çekilerek engel oldum.

Annem cenazede giymem için gri bir etek ve beyaz bir bluz ararken, gardırobun karşısına oturup bir ilahi mırıldandım: "Nereye gidersem gideyim ölüme gidiyorum..."

Kendime geldiğimde, elimde pembe güllerle kilisede oturmuş, beyaz bir tabuta bakıyordum. İçinde ne olabilir diye senaryolar kuruyordum kafamda. Üzerinden tren geçen bir insan neye benzerdi acaba? Avuçlamak için, güllerin saplarında durmadan diken aradım, bulamadım. Zamane gülleri! Hepsini çöpe atın!

Sanırım birer birer kalkıp elimizdeki buketleri tabutun üzerine koyduk. Sanırım birileri bir şeyler de söyledi, sanki duvarın ötesindeki bir radyodan gelirmiş gibi sesler duydum. Sonra birtakım adamlar onu omuzlarına aldı –dikkat edin! Sizi aptallar! Sarsmayın şu tabutu, yaralı o!– ve götürdü, biz de peşlerine takıldık. (Bir seferinde, "Beni yakmasınlar," demişti. "Yalancıktan ölmüş olabilirim." Yalancıktan ölmek!)

Açık yeşil huş ağaçlarının arasından yürüdük, her yerde bahar havası vardı ve biz, Pia ve ben, yanlış törendeydik. Şimdi okulun kapanış merasiminde kafa kafaya verip, müdürün nutkunu çekiştirmeliydik. Gençleri özel bir ırk gibi gören müdürün, gençlere karşı ırkçılığının nasıl çiçek açtığını ve bu çiçeklerin üzerine yaban arıları hakkında komik bir şiir kondurarak, konuşmasını nasıl taçlandırdığını konuşmalıydık. Pia ve ben bu mevsimde böyle yapardık.

Oysa şimdi bir çukurun başındaydım ve bu çukurun öteki tarafındaki Pia'yı gördüğümde neredeyse çığlık atacaktım; geniş omuzları, üniformasıyla orada dikiliyordu. Çenesi daha güçlüydü; taş suratlı Pia. Hayır, bu, Pia'nın asker ağabeyiydi. İşte o an Pia benim için de öldü, çünkü artık yüzünü hatırlayabiliyordum.

YAZ

Belki yolun bir kısmını geçtim... Ama daha önümde uzun bir yol var.

İlk başlarda tuhaf nedenlerle öfkeye kapılıyordum. Pia daha yeni ölmüşken, bütün bu insanlar her gece çay bahçesine gidip, yiyecek sepetleri ve ekmek kızartma makinesi kazanmak için, nasıl tombala oynayabiliyorlardı? Ahmaklar!

Ve belediye otobüsleri her zamanki gibi çalışıyordu. Otobüs şoförünün burnundan gelen o monoton sesiyle, "Sonraki durak: Mezarlık," diye bağırdığı her seferde, adama bir tane patlatmamak gelirdi içimden!

Pia'nın öldüğü kafama dank ettiğinde, geriye bir tek sorun kalmıştı: Niçin? Ona öyle kızıyordum ki! Yatağa uzandığım her akşam bunu nasıl yapabildi diye onu haşlı-

yor, o aptalı hep yanlış değerlendirdiğimi düşünerek öfkeden kuduruyor, kendime olan inancımı kaybediyordum. Hangi akla uyup da, ne derdi varsa benimle konuşmaya bile çalışmazdı? Nasıl olur da bana bir elveda bile demeden, bir mektup dahi bırakmadan gidecek kadar zalim olabilirdi? Kendini ne sanıyordu bu kız? Onunla bir daha asla konuşmayacaktım... Konuşmayacağım... Konuşmazdım... Ko...

Kimse bana yardım edemezdi; onu hiç tanımamışlardı ki, benim için ne ifade ettiğini nasıl bileceklerdi?

Yaz ortası bayramıydı, kutlamalar benim için bir işkenceye dönüşmüştü. Başkaları yaz ortası bayramı için dikilen, çiçeklerle bezenmiş direğin etrafında dönerken, benim öylece oturduğumu, dudaklarımı bir şey söylermiş gibi açıp kapadığımı, kendi kendime gülümsediğimi anlatıyorlardı. Kafamda Pia'nın solgun anıları, *Küçük Kurbağa* şarkısını söyleyerek direğin etrafında dönenlere bakıyor ve bu çok eski İsveç geleneğinin Nobel törenlerinde de uygulanması gerektiğini düşünüyordum. (Nobel ödülünü alan her kimse, onun ve kralın, arkalarında bütün davetliler, bu şarkıyı söyleyerek döndüklerini bir düşünün... Ku vak, vak, vak, ku vak...)

Bir şeylerin yapılması gerektiği aşikârdı ama profesyonel yardım almayı inatla reddediyordum. Psikiyatrlara burun kıvırdığımdan değil, yalnızca normalleştirilmek istemiyordum, o zaman benden geriye ne kalırdı ki?

Sonunda, belirsiz bir süreliğine büyükanneme postalandım. Knotte de benimle geldi, onun da Ingo'yla ilgili

çözülmesi gereken sorunları vardı. Sorunlar hep uygunsuz zamanlarda baş gösterirdi zaten, çözmeye zamanınızın olmadığı zamanlarda.

Annem birkaç haftalığına Ingo'yla bir geziye çıktı, dışarıdan bakan birine zalimce görünse de, o an için yapabileceği en doğru şey buydu. Yaralarım bu kadar taze ve bu kadar dokunulmazken, katlanabileceğim tek kişi büyükannemdi.

İşte tam da bu sıralarda büyükannem, unutabilmek için, önce hatırlamak gerektiğini söyledi. Ve ben onun gömme dolabının içindeki duvarla, o zaman konuşmaya başladım. Bir kez bile beni durdurmaya kalkmadı büyükannem.

Knotte'nin tavşanı öldü. Kedi yedi. Büyükannem, ölüm olmazsa, dünya ağzına kadar dolacağından, yeni bebeklerin doğamayacağını tekrar tekrar anlatarak teselli etmeye çalıştı Knotte'yi. Göz ucuyla bana bakıp gülümseyerek ölümün, hayatın devam edebilmesi için yenilenmenin, bir ödül olduğunu söyledi.

"Ama sen yalnızca yaşlı tavşanların niye ölmesi gerektiğini anlatıyorsun," diyerek burnunu çekti Knotte, o kadar da saf değildi. Evet, büyükanne, niye gençler ölmek zorunda, niye Pia'nın ölmesi gerekti? Niçin ölümü istedi? Bunlara bir cevabın var mı?

Bir süre, Kurtuluş Ordusu'nun ikinci el kıyafetler sattığı mağazada hırsız gibi dolaşarak Pia'nın kıyafetlerini aradım. Artık onun ihtiyacı kalmadığına göre, elbiseleri bura-

yı boylamış olmalıydı. Her zaman son derece şık giyinen annesinin, Pia'nın yıpranmış deri ceketi ve aşınmış balıkçı kazağını saklaması düşünülemezdi. Bütün kıyafetleri şöyle bir mıncıklayıp gözden geçirerek tezgâhların arasında dolaştım. Ama ona ait bir şey bulamadım, eğer orada olsalar mutlaka tanırdım.

Annesi kıyafetlerini ne yapmış olabilirdi? Bir misyoner okuluna mı göndermişti? Bu onun tarzına uymazdı. Hepsini siyah, plastik bir torbaya tıkıştırıp çöpe de atmış olamazdı! Bunu düşünmeye bile katlanamazdım.

Bir gün, Pia'nın hep el altında tuttuğunu bildiğim birkaç kitabı sormak için sahafa gittim. Boris Vian'ın *Günlerin Köpüğü* kitabıyla, deri kaplamalı eski bir *Jane Eyre*'i çok iyi hatırlıyordum. Okunmaktan yıpranmış bir sürü bilimkurgu kitabıyla, *Heidi* ve *Pollyanna* türünden pembe gençlik kitapları da vardı.

"Bunlarda sıcak bir güvenlik duygusu var," derdi hep. "Nasıl biteceğini bilirsin. Eğer bakışları delici, elbiseleri parlak bir karakter varsa, o mutlaka kötüdür. Ama gerçek hayatta, delici bakışları ve parlak elbiseleriyle dolaşan insanların, gerçekte nasıl insanlar olduklarını hiç bilemezsin. İşte bu yüzden bu tür kitapları okumak insanı tazeliyor."

Sahafta ne bilimkurgu kitapları ne de pembe gençlik kitapları vardı. Bunları sorduğumda yaşlı sahaf burnundan soluyarak, "Bizde bu tür kitaplar yok," dedi. *Günlerin Köpüğü* vardı, ama Pia'mnki değildi.

Daha sonra tam bir takvim delisi olup çıktım. Bir sürü

Pia günü buldum. Doğum günü, isim günü, eğer yaşasaydı mezuniyet günü. Takvimler Pia'nın geride bıraktığı günlerle doluydu.

Kabul et artık, Linnea. Bu günlere ihtiyacı yok artık Pia'nın.

Bir sürü rüya gördüm. Daha önceleri ağaçların tepesinden uçurmaya çalıştığım bir uçurtma görürdüm hep. Ama ne yaparsam yapayım bir şeye takılır ya da uçurmaya çalıştığım tepeden aşağı düşerdi. O yaz birkaç defa, uçurtmanın ipini kopartarak uçup gittiğini gördüm düşümde. Onu hep, annemin mücevher kutusu ya da mutfak dolabının çekmeceleri gibi tuhaf yerlerde arıyordum. Bazen tam tepemde bir yerde dolaştığını hissediyor, ama asla ulaşamıyor ve tam o anda uyanıyordum.

Bazı günler, gömme elbise dolabının içinde oturup, birkaç saat duvarımla konuştum. Bazı günler okul takvimime başvurdum, onunla yaşadığımız yıla ait anı parçalarının; sohbetlerimizin, birlikte yaşadıklarımızın izini sürdüm.

"Büyükanne, bu baharda benimle buraya gelen arkadaşımı, Pia'yı hatırlıyor musun?"

Aptalca. Büyükannem Pia ile benim hakkımdaki her şeyi ve niye orada olduğumu elbette biliyordu.

"Siz sonra onunla ne konuşmuştunuz? Hani falına baktıktan sonra?"

Büyükannem böyle durumlarda genellikle, "Hayatım, nasıl hatırlayabilirim," gibi laflarla beni başından savardı. Ama bu sefer uzunca bir süre düşündü.

"Pek bir şey dememişti," dedi en sonunda. "Yaptığı ya da gizlice yapmak istediği bir şeyden çok korkuyordu. Belki de kendisinden korkuyordu. Her neydiyse gizli kalsın istemiyor ama açılmaya da cesaret edemiyordu. Derdi neydi, bana anlatmadı."

Sanki hiç önemsemiyor muşum gibi, "Bana da," dedim.

"Kendi seçimini yaptı. Bu kolay kabul edilir bir şey değil. Ama bence, senin yapabileceğin bir şey yoktu."

"Aman ne güzel!" diye kükreyip, koşarak uzaklaştım oradan. Kendimi gömme dolabın içine attım. Bu konuyu büyükannemle tekrar konuşmam için uzun bir zaman geçmesi gerekti.

Pia hayattan vazgeçmeyi seçti. Ve benden vazgeçmeyi. Ağır ihanete uğradığımı ve terk edildiğimi düşünüyorum.

SONBAHAR:

Burası Artık Benim Dolabım

Ama artık bitti. Toprağın altından eski çömlek parçalarını çıkaran bir arkeolog titizliğiyle, Pia hakkındaki anılarımı toplayıp camdan bir sandığa yerleştirdim. Belki tozlanacaklar orada, belki gün yüzüne çıktıkları için solacaklar. İnsanlar başlarından geçen bir şeyi, seyahat ettikleri yerleri ya da gördükleri filmleri, gerçekte olduğu gibi değil de, hatırladıkları gibi anlatıyorlar. Benim Pia'yla ilişkim de öyle; onu değil, bana bıraktığı anıları hatırlıyorum.

Ama kendimi ondan kurtaramıyorum. Kalabalıkların arasında gördüğüm mavi bir eşofman, kantinde gördüğüm dağınık sarı saçlar hâlâ keyfimi kaçırıyor. Ve bir daha asla trene binmeyeceğim, asla!

Güz dönemi başladığında Pia'nın sınıfındaki isim listesini dikkatle gözden geçirdim. Kalbim burkularak Nordgren ile Olofson'un birbirlerine çok yaklaştığını gördüm, artık aralarında, onları birbirinden uzak tutan Pia Nordin'in adı yoktu.

Peki, aldığı notlar, okul hemşiresinin onun hakkında tuttuğu dosya neredeydi?.. Üzerine kırmızı harflerle İPTAL damgası vurulmuş bir dosya getirmeye çalıştım gözlerimin önüne. Artık onun kan grubunu bilmenin bir anlamı yoktu. Ona yapılan çocuk felci aşısı boşa harcanmıştı. Felsefe dersinde yazdığı makale muhtemelen bir yerlerde küf bağlıyordu, yoksa ellerini çabuk tutup çoktan kâğıt öğütme makinesine atmışlar mıydı?

Beklenmedik bir sürpriz olmazsa, Pia'nın sırrını asla bilemeyeceğim. Ve ne zaman, o bahar ona ne olduğunu, kiminle karşılaşmış olabileceğini düşünsem, hemen düşüncelerimi derin bir sandığa gömüp, üzerine ağır bir kapak kapatıp kocaman çiviler çakıyorum. Pia başkasına söylemektense ölmeyi tercih ettiyse, bu işi deşmek bana düşmez.

Duyduğuma göre babası, ağır bir alkol problemi nedeniyle erken emekli olmuş. Annesini bazen şehirde görüyorum. Rahatsız olup sırtını dönünceye dek gözlerimi dikip kadına bakıyorum; bu, elimde değil. Bildiğim kadarıyla ağabeyi kasabada değil.

Bazen okuldaki çocukların onun hakkında konuştukları oluyor. Sansasyon açlığı ve iştahlı bir acımayla konuşuyorlar: Eğlenceli kızdı ama çatlağın da tekiydi... Dediko-

dulara bakılırsa... Hayır, onları duymak bile istemiyorum. Yürüyerek de değil, koşarak uzaklaşıyorum yanlarından.

Ama Bette ile Anna Sofia'ya bir şeyler oldu. Artık beni iğneleıniyor, dostça davranmasalar da, bulaşmıyorlar.

Markus Sara'dan ayrıldı. Birkaç defa benimle arkadaşça ve biraz da ilgileniyormuş gibi konuştu. Ama birden, artık ona karşı bir şey hissetmediğimi fark ettim.

Ve bir gün Henrik'in birlikte takılmaya başladığı, onuncu sınıftan tatlı bir kızla gülerken gördüm. Kıskançlıktan kalbim parçalandı!

Birkaç yıl sonra Pia, iki üç kişi dışında, herkes tarafından unutulacak. Bunu hazmetmekte zorlanıyorum, ama ne yazık ki bu işler böyle yürüyor, şu lanet olası hayatın hakkından gelmek zorundayım! Yani, başa çıkmayı düşünüyorum, başka bir şey değil.

Bir gün, son dersten sonra okulda oyalandım ve bir zamanlar Pia'nın olan dolabın kapısını tekmeledim. Aklım başımda değildi; tekmeledim, tekmeledim.

Bir gün ben de yok olacaktım işte. Benden geriye ne kalacaktı ki sanki? Benim de dolabıma başka biri taşınacak, kitaplarımı ve not dosyalarımı çöpe atacaktı.

"Elbette, senin de dolabını başka biri alacak," dedi büyükannem. "Ama önemli olan onun, şu anda senin olması." Evinin verandasında, yüzümüzü güneşe vermiş, topladığımız koca bir sepet yabanmersinini temizliyorduk.

"Ne de güzeller! "dedim. "Pia yabanmersinini çok severdi."

"Ve şimdi, tam şu anda, onları sen yiyeceksin," dedi büyükannem.

"Bunun için sevinmelisin," demedi, ama seviniyordum. Pia bunu bana çok görmezdi.

YAŞAM, ÖLÜM, TANRI VE GENÇ OLMANIN İSYANI ÜZERİNE MUHTEŞEM VE SARSICI BİR ROMAN

Muhammed, İsa ve Buda'nın iyi şeylere niyet ettiklerine inanıyorum. Benim katlanamadıklarım onların ardından gelen düzenbazlar! Dini çıkarlarına alet eden papazlar ve diğer muktedirler. İnsanları körü körüne itaat etmeye, vergi ödemeye, savaşmaya, kadınları kendi cehennemlerine hapsolmaya davet eden şarlatanlar. İnsan nasıl olur da bir yandan 'öldürmeyeceksin' derken, diğer taraftan halkı Tanrı ve anayurt için savaşmaya ve öldürmeye davet edebilir? Yo, hayır! Bizi aldatıyorlar!

Linnea, her gün kendini ispat etmek zorunda olduğu bir dünyaya uyanmanın sefaletiyle boğuşur. İlişkilerin semboller aracılığıyla yürütüldüğü, insanın sahip olduğu eşyalarla tanımlandığı bir dünyada yaşamanın zorluklarını aşmaya çalışır. İnsanı bir umuda bağlayan o saf inanç kirletilir, ruhsuz bir dünyanın ruhu olan din basit bir ticari ürüne çevrilirken "tacirlerin tanrısı"yla ilişkilerini keser. Yaşanan güne, solunan havaya merhaba diyebilmek ve anlamlı bir çığlık gibi yaşayabilmek için yeni bir imla arar hayata.

"Katarina Mazetti'nin diyalogları yıldırım gibi çarpıyor insanı... Sonra yangın yerine dönen ruhumuzdan yeni bir ben yaratmaya çağırıyor bizi."

Arbetet

"...Mazetti'nin sözcükleri içimizi kor gibi dağlıyor... İtiraz etme yeteneğini kaybetmiş bir insanın yalnızca kuru bir kabuğa dönüştüğünü çarpıyor suratımıza."

Sydsvenska Dagbladet

www.pegasusyayinlari.com

ISBN: 978-605-4263-89-9

9 786054 263899

Kapak Tasarımı: Yunus Bora Ülke
Kapak Görseli:
Valentino Sani / Trevillion Images©